

Bharatiya Jain Sanghatana's
ARTS, SCIENCE & COMMERCE COLLEGE

Pune-Nagar Road, Bakori Phata, Wagholi, Pune – 412207

(Jain Minority Institution)

website : www.bjs.edu.in

email : bjs_college@yahoo.co.in

NAAC re-Accredited 'B' Grade

Major Dr.Ashok Giri

Principal

Code of Conduct

पुणे विद्यापीठ गीत

ज्ञान बनो कर्मवीर, कर्म ज्ञानवान

पुण्यभूमी रे आम्हा अक्षर वरदान
ज्ञान बनो कर्मवीर, कर्म ज्ञानवान

जातिभेद, धर्मभेद, लिंगभेद दूर
साकल साकल कर्मोन्नि हाथ एक सूर
कर्मोन्नि चरणांबी मत हो निशान

माणुसकी धर्मिचा अर्थ ज्ञानातों
कर्मनिष्ठा रे पवित्र तीर्थ मानतों
दूरसांनुनि समतेचा निर्धम अभिमान

सेवेतच मुक्ती ही मंगल हीला
ज्यामासुत जगृति ही सत्यपरीला
हे विष्णुनि धर अमुने मंत्र हा मदान

मुंगेरदा प्रजगंदा

भारतीय जैन संघटना

आपण ज्या समाजात राहतो, वाढतो व घडतो त्या समाजाचे आपण काहीतरी देणे लागतो, या सामाजिक जाणिवेतून १९८५ साली संस्थापक अध्यक्ष आदरणीय श्री. शांतिलालजी मुथ्था यांनी भारतीय जैन संघटनेची स्थापना केली. बीड जिल्ह्यातील डोंगराच्या पायथ्याशी असलेल्या छोट्याशा डोंगरकिणी गावातील या दूरदृष्टी नेतृत्वाने भारतीय जैन संघटनेच्या माध्यमातून समाजाला नवी दिशा व दृष्टी देण्याचे काम केले आहे व करीत आहे.

३० सप्टेंबर १९९३ रोजी लातूर व उस्मानाबादमध्ये भूकंपाचा धक्का बसला. संपूर्ण भारतभर या घटनेच्या लहरी उठल्या. यावेळी भारतीय जैन संघटना मदतीसाठी पहिल्यांदा पोहोचली. भूकंपग्रस्त १२०० विद्यार्थ्यांना पुण्यात शिक्षणासाठी आणण्याचे धाडस संस्थेने केले आणि १९९३ मध्ये भूकंपग्रस्तांची पहिली शाळा पिंपरी येथे सुरु झाली. १९९८ मध्ये या प्रकल्पाचे स्थलांतर वाघोली येथील भव्य शैक्षणिक पुनर्वसन प्रकल्पात झाले. इ. ५ वी पासून माध्यमिक, उच्च माध्यमिक व महाविद्यालयीन शिक्षणाची संधी भूकंपग्रस्त विद्यार्थ्यांना मिळाली आणि विद्यार्थ्यांनीही या संधीचे सोने केले. तदनंतर मेळघाट व ठाण्यातील आदिवासी विद्यार्थी व महाराष्ट्रातील विविध जिल्ह्यातील अनाथ विद्यार्थ्यांना या प्रकल्पात मोफत शिक्षण देण्यात येत आहे. तन-मन-धनातून कार्यकर्ते, शिक्षक, शिक्षकेतर वृंद काम करत आहेत. या प्रकल्पातून अनेक खेळाडू, अधिकारी, शिक्षक, जवान, पोलीस, अध्यापक, डॉक्टर घडले आणि संस्थेने चालविलेला वारसा पुढे विनम्रपणे चालू ठेवत आहेत. यातच संस्थेचे खरे यश आहे.

सन २०११-१२ मध्ये संघटनेने आपल्या सामाजिक कार्याचा रौप्य महोत्सव साजरा केला. पंचवीस वर्षांच्या प्रदीर्घ अशा समाजसेवेतून भारतीय जैन संघटनेने समाजात एक ठसा उमटविलेला आहे. सामूहिक विवाह चळवळ उभारून महाराष्ट्रात सामूहिक विवाहाची मुहूर्तमेढ रोवली व एकाच व्यासपीठावर ६२५ सामूहिक विवाह लावण्याचा विक्रम केला. विविध समाजसेवी कामे करताना संघटनेने पुणे ते नागपूर शांतियात्रा, भूकंपग्रस्त विद्यार्थ्यांचे पुनर्वसन, प्लॅस्टिक सर्जरी शिबिरे, आपत्ती व्यवस्थापनात गुजरातमधील भूकंपक्षेत्रात शैक्षणिक व सामाजिक काम, चेन्नई येथील त्सुनामी ग्रस्तांना मदतकार्य, जम्मू काश्मीर येथील भूकंपग्रस्तांना मदतीचा हात देण्याची महत्त्वपूर्ण भूमिका बजावलेली आहे. प्लॅस्टिक सर्जरी शिबीर तर नेमेचि येतो पावसाळा या नित्यक्रमाने चालू आहे.

भारतीय जैन संघटनेचे संपूर्ण देशात अतिशय नियोजनबद्ध व मोठे नेटवर्क असून याचे आपल्या देशबांधणीसाठी वेळोवेळी नक्कीच मोठे योगदान आहे. अतिशय समृद्ध आणि सर्व कामांशी संबंधित अनुभव तसेच नियोजनबद्ध कार्यक्रम आखणी असल्यामुळे संघटनेला अतिशय कमी अडचणींना सामोरे जावे लागते. भारतीय जैन संघटनेने आपले कार्य उत्साहाने राज्य, राष्ट्रीय आणि आंतरराष्ट्रीय स्तरावर चालू ठेवलेले आहे. या सर्व कामांची दखल घेऊन राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय समुदायाने भारतीय जैन संघटनेचा वेळोवेळी गौरव केलेला

आहे. World Association of Non Governmental Organisation (WANGO) या संघटनेने भारतीय जैन संघटनेच्या कामाची दखल घेऊन “WANGO Award 2005” देऊन जगातील सर्वोत्तम छत्रज म्हणून सन्मानित केलेले आहे.

भारतीय जैन संघटनेचे काम हे राष्ट्रीय मुद्द्यांशी संबंधित शैक्षणिक, सामाजिक, आपत्ती व्यवस्थापन, गुणवत्तापूर्ण शिक्षण, शिक्षक प्रशिक्षण कार्य व मूल्यवर्धन या घटकांशी निगडित आहे. आतापर्यंतच्या कालावधीमध्ये वरील कामांशी संबंधित भारतीय जैन संघटनेचे भरीव योगदान राहिलेले असून संघटनेने हे आपल्या कामांमधून सिद्ध केलेले आहे. भारतीय जैन संघटनेने सन २०१३ मध्ये महाराष्ट्रात पडलेल्या दुष्काळग्रस्तासाठी मोलाचे कार्य केले. ६ जिल्ह्यातील ३० ठिकाणी चारा छावण्यात १०,००० हून अधिक जनावरांना सकस चान्याची व्यवस्था केली असून बीड जिल्ह्यातील पाटोदा, शिरूर-कासार, आष्टी या तालुक्यातील ५१ तलावातील गाळ काढण्याचे कार्य हाती घेतले आहे. त्यासाठी सुमारे १५ कोटी रुपये खर्च व चान्यासाठी १० कोटी रुपये खर्च असा सुमारे २५ कोटी रुपये खर्च संस्थेमार्फत करण्यात आला. त्यानंतर महाराष्ट्रातील प्रत्येकाने दुष्काळासाठी चार दिवस असे आवाहन केले आहे. जेणेकरून भविष्यात असे संकट येणार नाही या दृष्टीने प्रयत्न सुरु आहेत. महाराष्ट्रातील आत्महत्या ग्रस्त शेतकरी कुटुंबातील २७७ मुलांना शिक्षणासाठी वाघोली येथील शैक्षणिक पुनर्वसन प्रकल्पात आणून त्यांचे १२ वी पर्यंतचे शिक्षण मोफत करण्याचे कार्य या वर्षापासून सुरु केले.

भारतीय जैन संघटना आता सीबीएसई बोर्डाशी संबंधित शाळांचे Assessment व Accreditation करत असून शैक्षणिक दर्जा व गुणवत्तेच्या बाबतीत आंतरराष्ट्रीय स्तरावर देशाचे नाव उज्ज्वल करण्यामध्ये मोलाचा हातभार लावत आहे. याचा गौरव म्हणून मा. शांतिलालजी मुथ्था यांना सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाकडून सन २०१५-१६ या शैक्षणिक वर्षातील जीवनसाधना गौरव पुरस्कार प्रदान करण्यात आला त्याप्रमाणे जैन इंटरनॅशनल ट्रेड ऑर्गनायझेशन(जितो)यांच्यवतीने सामाजिक कार्यासाठी दिला जाणारा पुणे प्राईड पुरस्कार देण्यात आला. The Pride of BMCC Year २०१५-१६.हा पुरस्कार दिला. यातून भारत जगातील गौरवशाली देशांच्या यादीत आपले नाव निश्चितच झळकावेल यात यत्किंचितही शंका नाही. मा. शांतिलालजी मुथ्था यांना १४ नोव्हेंबर २०१७ रोजी राष्ट्रपती मा. कोविंद यांच्या हस्ते राजीव गांधी मानव सेवा पुरस्कार प्रदान करण्यात आला.

मनोगतः..

मानवाच्या उद्धारासाठी समाजसेवेचे व्रत हाती घेतलेले भारतीय जैन संघटनेचे संस्थापक अध्यक्ष आदरणीय मा. श्री. शांतिलालजी मुथ्था यांनी १९९५ मध्ये भारतीय जैन संघटनेच्या कला, विज्ञान आणि वाणिज्य महाविद्यालयाची स्थापना केली. त्यांच्या मार्गदर्शनाखाली महाविद्यालय सामाजिक, शैक्षणिक व राष्ट्रीय कार्यामध्ये सक्रीय सहभाग नोंदवित आहे. महाविद्यालयाच्या माध्यमातून विद्यार्थ्यांचा सर्वांगीण विकास व त्यातूनच प्रगतशील राष्ट्र उभारणीकरिता प्रयत्न केले जातात.

महाराष्ट्र शासनाने महाविद्यालयास ३१ जुलै १९९५ रोजी मान्यता दिली. सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने ५ सप्टेंबर १९९५ रोजी संलग्नीकरण दिले. सध्या महाविद्यालय २४ वर्षे पूर्ण करून २५ व्या वर्षात पदार्पण करित आहे. महाविद्यालयात प्रामुख्याने बी. ए. , बी. कॉम, बी. एस्सी., बी. सी. ए. (सायन्स), बी.बी.ए. (सीए)., एम. कॉम., एम. एस्सी. (ऑरगॅनिक), कॉमर्स संशोधन केंद्र, या पुणे विद्यापीठाच्या अभ्यासक्रमाबरोबरच यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाच्या विविध अभ्यासक्रमांचे अध्यापन केले जाते. महाविद्यालयात सी.ओ. पी. अंतर्गत स्पोकन इंग्लिश, आपत्ती व्यवस्थापन, व्यक्तिमत्व विकास इ.विविध कोर्सेस घेतले जातात. त्याचप्रमाणे कम्युनिटी कॉलेज योजना व भारत सरकारच्या स्कील इंडिया धोरणाला अनुसरून राष्ट्रीय कौशल्य विकास योजना सुरु केलली आहे.

युवकांचे भवितव्य घडविण्यासाठी महाविद्यालयात विविध योजना राबविल्या जातात. त्यादृष्टीने व्यवसाय मार्गदर्शन केंद्र, कमवा व शिका, विद्यार्थी कल्याण मंडळ, स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्र, यासारख्या सुविधा महाविद्यालयात उपलब्ध आहेत.उच्च व तंत्र शिक्षण या विभागाचा महाराष्ट्र शासन पुरस्कृत जागर जाणिवांचा अभियान स्पर्धेत महाविद्यालयास सन २०१३-१४ साठी दोन वेळा विद्यापीठ स्तरीय द्वितीय व पुणे जिल्हास्तरीय प्रथम क्रमांकाचे पारितोषिक मिळाले आहे.

महाविद्यालयाने क्रीडा क्षेत्रात नेत्रदीपक कामगिरी केली आहे. बॉक्सिंग, ज्युदो, कुस्ती,कबड्डी, तलवारबाजी,सॉफ्टबॉल इ. क्रीडा प्रकारात राष्ट्रीय, राज्य, विभागीय, विद्यापीठ, जिल्हा पातळीवर यश संपादन केले आहे. याशिवाय पुणे जिल्हा क्रीडा स्पर्धांचे दोन वेळा यजमानपद महाविद्यालयास मिळाले आहे. विद्यार्थ्यांच्या व्यक्तिमत्व विकासासाठी वक्तृत्व स्पर्धा, काव्यवाचन, वादविवाद, पोस्टर स्पर्धा संशोधन प्रकल्प यांसारखे उपक्रम राबविले जातात.

शैक्षणिक वर्ष २०१४-१५ मध्ये नॅक समितीने महाविद्यालयाचे पुनर्मूल्यांकन केले. त्यामध्ये महाविद्यालयाला 'B' श्रेणी मिळाली. महाराष्ट्र राज्य वाणिज्य परिषदेचे २६ वे अधिवेशन आणि २१ व्या शतकातील वाणिज्य आणि व्यवस्थापन या विषयावरील राष्ट्रीय चर्चासत्राचे उत्कृष्टरित्या आयोजन महाविद्यालयाने केले. सन २०१५-१६ मधील सावित्रबाई फुले पुणे विद्यापीठाकडून वाणिज्य विद्याशाखेतील उत्कृष्ट शिक्षकास दिला जाणारा डॉ. बी. जी. कुलकर्णी उत्कृष्ट शिक्षक पुरस्कार प्रदान करण्यात आला. विद्यार्थी मित्रांनो तुम्ही या सर्व कार्यक्रमांमध्ये सक्रीय सहभागी होऊन स्वतःच्या सर्वांगीण विकासाबरोबरच महाविद्यालयाचे, संस्थेचे पर्यायाने देशाचे नाव उज्वल करावे, ही अपेक्षा.

Bharatiya Jain Sanghatana

BHARATIYA JAIN SANGHATANA

Senapati Bapat Road, Muttha-II, 8th Floor,
Shivaji Nagar, Pune – 411 005

BOARD OF TRUSTEES

Sr. No	Name of Trustees	Designation
1	Shri. Shantilal Muttha	President
2	Shri. Vallabh Bhanshali	Member
3	Shri. Sureshdada Jain	Member
4	Shri. Sureshbhai Kothari	Member
5	Shri. Kailashmull Dugad	Member
6	Shri. Arun Nahar	Member
7	Shri Prakashchand Surana	Member
8	Shri. Prafull Parakh	Member
9	Shri. Rajendra Lunker	Member
10	Shri. Sudarshan Jain	Member
11	Ms. Neha Muttha	Member
12	Ms Sonali Chordia	Member
13	Shri. Kantilal Jain	Member

Bharatiya Jain Sanghatana

BHARATIYA JAIN SANGHATANA

Senapati Bapat Road, Muttha-II, 8th Floor,
Shivaji Nagar, Pune – 411 005

EXECUTIVE COUNCIL

Sr. No	Name of Trustees	Designation
1	Shri. Shantilal Muttha	Founder President
2	Shri. Vilas Rathod	President
3	Shri. Arun Nahar	Member
4	Shri. Prakashchand Surana	Member
5	Shri. Prafull Parakh	Member
6	Shri. Shantilal Bora	Member
7	Shri. Pravin Bhandari	Member
8	Shri. Abhay Munot	Member
9	Dr. Vijay Sethiya	Member
10	Ms. Divya Khivansara	Member
11	Shri. Raunak Muthiyan	Member
12	Shri. Lokesh Thakkar	Member

BHARATIYA JAIN SANGHATANA'S

Arts, Science & Commerce College,

Wagholi, Pune - 412207

COLLEGE DEVELOPMENT COMMITTEE

Sr. No	Name of Trustees	Designation
1	Shri. Shantilal Muttha	Founder President
2	Shri. Arun Nahar	President
3	Shri. Shantilal Bora	Member
4	Shri. Lokesh Thakkar	Member
5	Shri. Ramesh Panse	Member
6	Vice-Principal Dr. Kishor Desarda	Member
7	Asst. Prof. Rajabhau Jamdade	Member
8	Asst. Prof. Dr. Bhushan Phadtare	Member
9	Asst. Prof. Dr. Rupali Gulalkari	Member
10	Asso. Prof. Dr. Sanjay Gaikwad	Member
11	Shri. Bajirao Aute	Member – Non-teaching
12	Prof. Chougule B. B.	Member
13	Shri. Suresh Salunke	Member
14	Miss. Pallavi Kotwal	Member – student
15	Shri. Suresh Salunke	Member
16	Shri. Kochar C. I.	Member
17	Major Dr. Ashok V. Giri	Secretary

**Constitution of Internal Quality
Assurance Cell (IQAC)**

Sr. No.	Head	Name
1	Chairperson: Head of the Institution,	1. Principal Major Dr. Ashok Giri
2	Senior administrative officers	2. Prof. Dr. Bhupal Chougule
3	Teachers	3. Dr. Rupali Gulalkari (I) 4. Mr. Deepak Anjal (II) 5. Mr. Dinesh Gaikwad (III) 6. Mr. Shivaji Sonawane (IV) 7. Mr. Subhash Shinde (V) 8. Mr. Rajabhau Jamadade (VI) 9. Dr. Ramesh Gaikwad 10. Dr. Devidas Patil (VII) 11. Dr. Landage B.B (Profile)
4	Member from the Management	12. Mr. Shantilal Bora
5	Student	13. Mr. Prakash Javak 14. Miss. Madhuri Patil
6	Nominees from local society, students and Alumni- Local Society Alumni	15. Mr. Manikdada Satav Patil 16. Dr. Padmakar Gore
7	Nominees from Employers / Industrialists / stakeholders	17. Mr. Shri. Ajesh Gulalkari 18. Mr. Rambhau Dabhade
8	The coordinator of the IQAC	19. Dr. Sanjay Gaikwad

प्रवेशाबाबत समुपदेशन (COUNSELLING)

महाविद्यालयात प्रवेश घेताना विद्याशाखानिहाय - कला, विज्ञान, वाणिज्य अभ्यासक्रमानुसार प्रवेश समित्या स्थापन केल्या जातात. या प्रवेश समितीद्वारे प्रथम वर्षासाठी प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांच्या मुलाखती घेऊन व त्यांची शैक्षणिक गुणवत्ता व पात्रता पाहून विद्यार्थ्यांस विविध विषय निवडण्यासाठी मार्गदर्शन करण्यात येते. त्याचबरोबर विद्यार्थ्यांची कौटुंबिक व व्यक्तिगत पार्श्वभूमी आणि कल याचाही विचार केला जातो.

द्वितीय वर्ष कला व वाणिज्य आणि तृतीय वर्ष विज्ञान वर्गात प्रवेश घेताना विशेष विषय (Special Subject) निवडावा लागतो. विद्यार्थ्यांची प्रथम वर्षाची गुणवत्ता, कला, विज्ञान आणि वाणिज्य शाखेची द्वितीय वर्षाची गुणवत्ता तपासून विशेष विषय निवडण्यासाठी मार्गदर्शन केले जाते.

पदव्युत्तर वर्गात प्रवेश घेण्यासाठी संबंधित विषय प्रमुख विद्यार्थ्यांची प्रत्यक्ष औपचारिक मुलाखत व पदवी परीक्षेतील संपादन केलेली शैक्षणिक गुणवत्ता पाहूनच विद्यार्थ्यांने कोणता विषय निवडावा व वैकल्पिक अभ्यासक्रम कोणते निवडावेत याबाबतचे मार्गदर्शन करतात.

प्रवेशासाठी केलेल्या मार्गदर्शनामुळे व समुपदेशनामुळे विद्यार्थ्यांना स्वतःची शैक्षणिक गुणवत्ता, कल व आवड इत्यादींचा विचार करून योग्य त्या विषयांची निवड करणे सुलभ जाते.

कार्यालयाची वेळ

सोमवार ते शुक्रवार
सकाळी ०९.०० ते सायं. ४.३०
शनिवार
सकाळी ०९.०० ते दुपारी १.००

रोख शुल्क भरण्याची वेळ

सोमवार ते शुक्रवार
सकाळी ०९.०० ते सायं. १.००
शनिवार
सकाळी ०९.०० ते दुपारी ११.३०

प्रवेश विषयक कार्यपद्धती (Admission Procedure)

- अ) महाविद्यालयातील विविध अभ्यासक्रमांना प्रवेश घेते वेळी विद्यार्थ्यांनी प्रथम माहिती पत्रकातील सर्व नियम व अटी, अभ्यासक्रम तपशील इत्यादींचे आकलन करून घ्यावे आणि नंतरच प्रवेश अर्ज ऑनलाईन बिनचूकपणे भरावेत. प्रवेश ठरवून दिलेल्या दिनांकांना व निर्धारित वेळेतच घेतला पाहिजे.
- ब) विद्यार्थ्यांनी महाविद्यालयात प्रथम वर्ष कला, विज्ञान, वाणिज्य व बी.सी.ए. (सायन्स), बी.बी.ए. (सीए) वर्गात प्रवेश घेतेवेळी पुढील कागदपत्रे प्रवेश अर्जा सोबत सादर करावीत.
  १. उच्च माध्यमिक शाळा / कनिष्ठ महाविद्यालय (१२ वी पास) शाळा सोडल्याचा मूळ दाखला व दोन झेरॉक्स प्रती.
  २. १२ वी परीक्षेच्या गुण पत्रिकेची साक्षांकित सत्यप्रत व दोन झेरॉक्स प्रती.
  ३. सर्व प्रकारच्या शिष्यवृत्ती धारक विद्यार्थ्यांने सध्याच्या पध्दतीप्रमाणे ऑनलाईन फॉर्म भरणे आवश्यक आहे. त्यासाठी विविध निर्देशित केलेल्या संस्था / शासन / विद्यापीठ यांच्या वेळेमध्ये अर्ज पूर्ण भरणे व त्यासाठी आवश्यक असणारी कागदपत्रे महाविद्यालयामध्ये सादर करणे आवश्यक आहे. अर्जाची पूर्तता वेळेत पूर्ण केली नाही तर महाविद्यालय जबाबदार राहणार नाही याची नोंद घ्यावी.
  ४. भारत सरकार शिष्यवृत्तीधारक विद्यार्थ्यांनी प्रवेशाच्या वेळी स्वतःच्या नावाचा सक्षम अधिकाऱ्याने प्रमाणित केलेला जातीचा दाखला (झेरॉक्स प्रत) देणे बंधनकारक आहे.
  ५. पुणे विद्यापीठ क्षेत्रातील इतर महाविद्यालयातील विद्यार्थी या महाविद्यालयात प्रवेश घेऊ इच्छिणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी मूळ दाखला (टी.सी.) देणे आवश्यक आहे.
  ६. इतर विद्यापीठातील विद्यार्थ्यांने या महाविद्यालयात प्रवेश घेताना दुबार (डुप्लीकेट) टी. सी. व विद्यापीठाचे मायगेशन सर्टिफिकेट दिलेल्या मुदतीत देणे बंधनकारक आहे.
  ७. आपल्या शिक्षणात खंड झाला असेल तर खंड प्रमाणपत्र (गॅप सर्टिफिकेट) Affidavit झेरॉक्स प्रत जोडणे आवश्यक आहे. गॅप सर्टिफिकेटची मूळ प्रत पुणे विद्यापीठ पात्रता फॉर्मला जोडणे आवश्यक आहे.
  ८. प्रथम वर्ष कला / वाणिज्य (बहिःस्थ) परीक्षा उत्तीर्ण विद्यार्थ्यांना द्वितीय वर्ष कला, वाणिज्य ला नियमित विद्यार्थी म्हणून प्रवेश घेता येईल.
  ९. प्रथम वर्ष कला / वाणिज्य / विज्ञान व प्रथम वर्ष पदव्युत्तर वर्गातील विद्यार्थ्यांना / विद्यार्थिनींना व महाविद्यालयाच्या वसतिगृहातील विद्यार्थिनींना वैद्यकीय तपासणी सक्तीची आहे.
  १०. महाविद्यालयात एखाद्या अभ्यासक्रमासाठी प्रथम वर्षात एकदा प्रवेश घेतल्यानंतर पुन्हा विद्याशाखा बदलता येणार नाही. प्रवेश अर्जात लिहिलेल्या विषयात बदल करता येणार नाही.

११. द्वितीय / तृतीय वर्ष बी. ए. / बी. कॉम. / बी.एस्सी. या वर्गाचे वार्षिक परीक्षेचे निकाल लागताच विद्यार्थ्यांनी संबंधित वर्गात त्वरित प्रवेश घ्यावा. अर्जासोबत पुढील कागदपत्रे जोडावीत. तृतीय वर्ष वर्गात प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांने प्रथम वर्षाची गुणपत्रिका प्रवेश अर्जासोबत जोडणे आवश्यक आहे.

१) उत्तीर्ण झालेल्या परीक्षेची गुणपत्रिकेची सत्यप्रत.

२) Transference Certificate

३) फी सवलतीचा अर्ज, शिष्यवृत्तीचा अर्ज

४) पुणे विद्यापीठाशी संलग्न नसलेल्या अन्य विद्यापीठातील महाविद्यालयातून येणाऱ्या विद्यार्थ्यांना स्थलांतर दाखला (Migration Certificate) मिळवावा लागतो व तो प्रवेश अर्जासोबत जोडावा लागतो.

१२. विद्यापीठाने ठरवून दिलेली प्रत्येक विद्यार्थ्यांची प्रत्येक सत्रातील तासांना व प्रात्यक्षिकांना (७५ टक्के) किमान उपस्थिती असलीच पाहिजे. महाविद्यालयाने आणि पुणे विद्यापीठाने नेमून दिलेला अभ्यासक्रम, ट्युटोरिअल्स, गृहपाठ, चाचण्या व प्रात्यक्षिके प्रत्येक विद्यार्थ्यांने संबंधित विषय शिक्षक व प्राचार्यांचे समाधान होईल अशा पद्धतीने पूर्ण केले पाहिजे. ज्या विद्यार्थ्यांची वर्षातील उपस्थिती तसेच प्रात्यक्षिके, चाचण्या यातील उपस्थिती समाधानकारक नसेल अथवा जे विद्यार्थी वर्षातील उपस्थिती तसेच प्रात्यक्षिके, चाचण्या यातील उपस्थिती समाधानकारक राखू शकले नाहीत, त्यांना विद्यापीठाच्या परीक्षेस बसू दिले जाणार नाही. महाविद्यालयात प्रवेश घेताना व कोणत्याही परीक्षेचा फॉर्म भरताना संबंधित विद्यार्थी उपस्थित राहणे आवश्यक आहे.

पदविकेनंतर प्रथम वर्षास प्रवेश

इंग्रजी विषय घेऊन शिक्षणशास्त्र पदविका (डी.एड्. / डी. टी. एड्.) उत्तीर्ण होणाऱ्या विद्यार्थ्यांस प्रथम वर्ष कला शाखेमध्ये प्रवेश मिळेल.

या विद्यार्थ्यांने पात्रता अर्जासोबत पुढील कागदपत्रांच्या मूळ प्रती व साक्षांकित सत्यप्रती जोडणे आवश्यक आहे.

अ) डी.एड्./डी.टी.एड्. कॉलेज सोडल्याचा दाखला.

ब) इंग्रजी हा विषय घेऊन उत्तीर्ण झाल्याचे प्रमाणपत्र.

क) गुणपत्रिका

ड) शिक्षणशास्त्र पदविका प्रमाणपत्र

१) अध्यापक पदविका / शिक्षणशास्त्र पदविका (डी.एड्./डी.टी.एड्.) उत्तीर्ण विद्यार्थी दोन वर्षात डी.एड्./डी.टी.एड्. पदविका इंग्रजी विषयासह उत्तीर्ण होणाऱ्या विद्यार्थ्यांना प्रथम वर्ष बी.ए. वर्गात प्रवेश दिला जातो.

२) फार्मसी डिप्लोमा

महाराष्ट्र तंत्र शिक्षण मंडळ, मुंबई व पुणे विद्यापीठातर्फे अंतिम दोन वर्षांचा फार्मसी डिप्लोमा उत्तीर्ण होणारे विद्यार्थी प्रथम वर्ष बी.ए. /बी.कॉम्/ बी. एस्सी. वर्गात प्रवेश घेण्यास पात्र ठरतात.

३) तंत्रशिक्षण (महाराष्ट्र राज्य) पदविका

तंत्र शिक्षण मंडळ (महाराष्ट्र राज्य) द्वारा घेण्यात येणारी अभियांत्रिकी पदविका उत्तीर्ण होणारे विद्यार्थी प्रथम वर्ष बी.ए./बी.कॉम्./बी.एस्सी. वर्गात प्रवेश घेण्यास पात्र ठरतात. परिपत्रक क्रमांक ८२/२०१२.

४) प्रवेश फीचा तपशील पुणे विद्यापीठाच्या नियमानुसार सूचना फलकावर वेळोवेळी लावण्यात येईल.

५) कार्यालयाशी कामकाजासाठी संपर्क साधताना विद्यार्थ्यांनी कायम नोंदणी क्रमांकाचा (College Permanent Registration Number) उपयोग करावा.

अत्यंत महत्त्वाचे (सर्व विद्यार्थ्यांसाठी)

१) महाविद्यालयात प्रवेश घेताना सादर करावयाच्या (गुणपत्रक/दाखला) आवश्यक तेवढ्या झेरॉक्स प्रती काढून घ्याव्यात. कागदपत्रे सादर केल्यानंतर कोणत्याही सबबीवर मूळ कागदपत्रे परत मिळणार नाहीत.

२) अनुदानित विभागात प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांनी जर विनाअनुदानित विषय घेतला तर विद्यापीठ नियमानुसार जास्तीचे शुल्क भरावे लागेल.

पात्रता प्रमाणपत्र (Eligibility)

(Eligibility as per Savitribai Phule Pune University Rules)

प्रथम वर्ष कला, विज्ञान, वाणिज्य, बीसीए (सायन्स), बीबीए (सीए), एम.कॉम्, एम.एस्सी या वर्गात प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना विद्यापीठाकडून पात्रता प्रमाणपत्र घ्यावे लागते. विद्यार्थ्यांनी विद्यापीठाचा विहित नमुन्यातील पात्रता अर्ज भरून त्यासोबत १२ वीची मूळ गुणपत्रिका / पदविका गुणपत्रिका, पदवी गुणपत्रिकेची एक साक्षांकित सत्यप्रत व टी.सी. प्रवेश अर्जासोबत पात्रता अर्ज सादर करावयाचा असतो. विद्यार्थी पुणे विद्यापीठ कक्षाबाहेरील विद्यापीठातून नव्याने यामहाविद्यालयात प्रवेश घेऊ इच्छिणाऱ्या विद्यार्थ्यांना पुणे विद्यापीठाकडून पात्रता प्रमाणपत्र घेणे आवश्यक आहे. तसेच विद्यार्थ्यांनी पात्रता फॉर्म भरल्याशिवाय आपला प्रवेश ग्राह्य धरला जात नाही.

अ. क्र.	पात्रता फी	Non Professional Course	Professional Fee
१	पात्रता फॉर्मची किंमत	50 Rs.	50 Rs.
२	महाराष्ट्रातील विद्यापीठ / बोर्ड	300 Rs.	500 Rs.
३	महाराष्ट्राबाहेरील विद्यार्थी	500 Rs.	1000 Rs.
४	परदेशातील विद्यार्थी	500 Rs.	1000 Rs.
५	समकक्षता फी (प्रती विद्यार्थी)	500 Rs.	500 Rs.

फी सवलती

१. आर्थिकदृष्ट्या मागास पालकांच्या मुलांना मिळणारी फी सवलत (इ.बी.सी.)
२. प्राथमिक शिक्षकांच्या मुलांना मिळणारी फी सवलत.
३. एन.एस.सी. डी.एड. पात्रता असलेल्या प्राथमिक शाळेतील (इ. ५ वी ते ७ वर्गांना शिकवणाऱ्या) शिक्षकांच्या मुलांना मिळणारी फी सवलत.
४. दुसऱ्या महायुद्धात मरण पावलेल्या / अपंग झालेल्या सैनिकांच्या मुलांना मिळणारी फी सवलत.
५. महाविद्यालयीन शिष्यवृत्त्या / फी सवलत.
६. गरीब विद्यार्थी निधीतून फीसाठी अर्थसहाय्य

प्रवेश रद्द करणे व फी परतावा (Cancellation of Admission and refund of fees)

The Candidate cancelling his / her confirmed Admission will be entitled to receive the refund of fees after deducting the amount as indicated below except otherwise prescribed by state Govt. / University / Competent Authority. This rule is applicable only for Sr. College Students.

Sr. No.	Time of Cancellation	Amount to be deducted
1	From 1 st day to 10 th day (First day is inclusive from the date of commencement of the course)	20% of the total fees
2	From 11 th day to 30 th day (First day is inclusive from the date of commencement of the course)	40% of the total fees
3	After 30 days (First day is inclusive)	100% of the total fees

T. C काढतानाचे नियम व फी

१. विहित नमुन्यात महाविद्यालयाकडील छापील अर्ज भरून देणे आणि त्यावर ग्रंथालय, परीक्षा विभाग, कार्यालय, विभाग प्रमुख यांच्याकडून No Dues म्हणून सहा घेणे.
२. मागील वर्षाचे परीक्षा गुणपत्रक झेरॉक्स प्रत अत्यावश्यक आहे.
३. महाविद्यालयाचे ओळखपत्र
४. निकाल लागल्यापासून सहा महिन्यांच्या आत T. C. काढला तर ६० रू. फी.
४. निकाल लागल्यापासून एक वर्षाच्या आत T. C काढला तर १०० रू. फी.
४. निकाल लागल्यापासून एक वर्षाच्या नंतर T. C काढला तर २०० रू. फी.
५. मायग्रेसन प्रमाणपत्राकरिता टी. सी. फी २०० रू.
६. डुप्लीकेट टी. सी. फी २०० रू.
७. टी. सी. (स्थलांतर प्रमाणपत्र) हरवले असेल तर दुबारा टी. सी. करिता पोलीस स्टेशनचा दाखला हरवलेचा

शिष्यवृत्त्या (SCHOLARSHIPS)

१. मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना देण्यात येणारी भारत सरकारची शिष्यवृत्ती
२. राज्य सरकारची खुली गुणवत्ता शिष्यवृत्ती
३. स्वातंत्र्य सैनिकांच्या पाल्यांना देण्यात येणारी शिष्यवृत्ती.
४. शारीरिक व्यंग असलेल्या विद्यार्थ्यांना मिळणारी शिष्यवृत्ती.
५. एकलव्य शैक्षणिक आर्थिक सहाय्य शिष्यवृत्ती (पदव्युत्तर वर्गासाठी)
६. अल्पसंख्यांक शिष्यवृत्ती
७. इतर शिष्यवृत्त्या

भारत सरकार शिष्यवृत्ती फॉर्म (एस.सी., एस.टी., एन.टी., ओबीसी, एस.बी.सी.) संवर्गातील विद्यार्थ्यांनी ऑनलाईन <http://mahaeschool.maharashtra.gov.in / escholarship/login.aspx> या वेबसाईटवरून स्वतः अर्ज भरून देणे आवश्यक आहे. स्कॉलरशिप फॉर्म भरून देण्याअगोदर जातीचे प्रमाणपत्र, मागील वर्षाचा उत्पन्नाचा दाखला, टी.सी. मार्कलिस्ट झेरॉक्स प्रत तसेच राष्ट्रीयकृत बँकेत (कॅनरा बँक, बँक ऑफ महाराष्ट्र, बँक ऑफ इंडिया, स्टेट बँक ऑफ इंडिया इ.) खाते उघडणे आवश्यक आहे. तसेच वरीलप्रमाणे पूर्तता न झाल्यास विद्यार्थ्यांच्या नुकसानीस महाविद्यालय जबाबदार राहणार नाही याची कृपया नोंद घ्यावी.

Types of Scholarship	Conditions	Essential Documents
1. B.C. Scholarship (OBC / SBC/NT/SC)	The annual income of parents of NT, ST, OBC & SBC students must be less than 1,00,000/- (SC / ST Category 2,00,000/-)	1. Caste Certificate 2. Mark sheet 3. L.C/T.C Xerox copy 4. Income Certificate Original 5. Certificates of executive Magistrate if parent is in service. 6. Non Creamy Layer Certificate for NT/OBC/SBC 7. Domicile Certificate
2. B. C. Freeship (SC) (OBC/SBC/NT)	Annual income more than 2,00,000/- Annual income more than 1,00,000/-	1. Caste Certificate 2. Mark Sheet 3. L.C. / T.C. 4. Income Certificate Original 5. Non Creamy Layer Certificate for NT/OBC 6. Domicile Certificate
3. PTC/STC/Jr.College Teachers Scholarship	Student whose parents are primary / Secondary / Jr. College teachers (If School is granted)	1. Parent's service Certificate 2. Mark sheet

		3. Sign of Education Officer. 4. Form No. 16 5. Domicile Certificate
4. Ex-Serviceman / Serviceman	Wards of Ex and present Serviceman	Application form from Army welfare Board along with certificate.
5. E.B.C. Renewal of E.B.C.	Annual income of parents must be less than 8,00,000/- Last Year E.B.C. No.	1. Income Certificate. 2. Competent officer's certificate if farmer / worker.
6. Renewal of other scholarship.	Previous year's scholarship No.	Xerox copy of Mark List.
7. Minority Scholarship (Jain, Muslim, Shikh)	Annual income less than 250000 30% reservation for girls 50% Marks Compulsory	1. Cast Certificate 2. Mark Sheet 3. Domicile Certificate
		3. TC/LC

पुणे विद्यापीठ शिष्यवृत्ती

अ. क्र.	शिष्यवृत्तीचे नाव	नियम व अटी
१	क्रांतीज्योती सावित्रीमाता फुले अर्थसहाय्य योजना	१. फक्त मुलींसाठी ही योजना आहे. २. पालकांचे वार्षिक उत्पन्न १,५०,००० पेक्षा जास्त नसावे. ३. मागील लगतच्या परीक्षेत ५० टक्के पेक्षा अधिक गुण मर्यादित केलेले असावे. ४. अभ्यासक्रमात ७५ टक्के उपस्थित आवश्यक. ५. इतर शिष्यवृत्ती किंवा सवलत घेत नसावी.
२	आर्थिक दुर्बल घटक विद्यार्थी अर्थसहाय्य योजना	१. पालकांचे वार्षिक उत्पन्न १,५०,००० पेक्षा जास्त नसावे. २. मागील लगतच्या परीक्षेत ६५% पेक्षा अधिक गुण संपाति केलेले असावे. ३. अभ्यासक्रमात ७५% उपस्थिती आवश्यक ४. भारतीय नागरिक असावा. ५. इतर शिष्यवृत्ती किंवा सवलत घेत नसावा.
३	राजर्षी शाहू महाराज शिष्यवृत्ती योजना	१. ही योजना फक्त मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांसाठीचे आहे. २. मागील लगतच्या परीक्षेत ६५% पेक्षा अधिक गुण संपाति केलेले असावे. ३. अभ्यासक्रमात ७५% उपस्थिती आवश्यक ४. भारतीय नागरिक असावा. ५. पदवी अभ्यासक्रमाकरिता विद्यार्थ्यांचे वय २५ वर्षे व पदव्युत्तर अभ्यासक्रमासाठी ३० वर्षापेक्षा जास्त नसावे.

४	सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ गुणवंत विद्यार्थी शिष्यवृत्ती योजना	<ol style="list-style-type: none"> १. मागील लगतच्या परीक्षेत ७०% पेक्षा अधिक गुण संपाति केलेले असावे. २. अभ्यासक्रमात ७५% उपस्थिती आवश्यक ३. भारतीय नागरिक असावा. ४. पदवी अभ्यासक्रमाकरिता विद्यार्थ्यांचे वय २३ वर्षे व पदव्युत्तर अभ्यासक्रमासाठी २५ वर्षापेक्षा जास्त नसावे.
---	---	--

Faculty of Arts

01. Dr. Gaikwad S.V. (Faculty Incharge)	06. Dr. Chavan S. S.	10. Mr. Kambale S. G.
02. Dr. Aute J. S.	07. Dr. Monika Jain	11. Mr. Pathare S. S.
03. Dr. More J. C.	08. Mr. Thakare S. D.	12. Mrs. Hande S. N.
04. Mr. Shinde S. B.	09. Miss. Kokate S. N.	13. Mr. Alhat R. R.
05. Dr. Phadtare B. G		14. Mr. Ghule P. T.

Course Objectives:

- a) To help the students acquire basic knowledge of the subjects and to prepare them for competitive exams.
- b) To familiarize the students with the futuristic aspect of different subjects they opt for, and to improve their ability to understand their interests and realize their potential.

Eligibility for Admission:

- a) Higher Secondary School Certificate (10+2) or its equivalent Examination with English.
- b) Three Years Diploma Course (after S.S.C. i.e. 10th standard) of Board of Technical Education conducted by Government of Maharashtra or its equivalent.
- c) Three Years Diploma in Pharmacy Course of Board of Technical Education, conducted by Government of Maharashtra or its equivalent
- d) S.S.C. of 10 years or 11 years with English and Indian Air Force Educational Test for promotion to the rank of Corporal.
- e) Trained Teachers Certificate Course of Interstate Board of Anglo Indian Education, New Delhi.
- f) Intermediate Commerce/Arts examination from the Board of Secondary Education, M.P. Bhopal with 4 subjects including General English.
- g) Diploma in Education of Bureau of Government of Maharashtra with English.
- h) MCVC (Minimum Competency Vocational Course), Government of Maharashtra

F.Y.B.A. (2013-14 Pattern)	S.Y.B.A. (w.e.f. 2014-2015)	T.Y.B.A. (2015-2016 Pattern)
<p>The student joining the F.Y.B.A. shall choose six subjects from following Groups.</p> <p>Group A : English (Compulsory group) Group B : Choose minimum one or maximum two of the following subjects : 1. Marathi 2. Hindi</p> <p>Group C : Choose minimum three maximum four of the following subjects. 1. History 2. Geography 3. Economics 4. Political Science</p>	<p>1) English (Compulsory) 2) One Special subject (Any one) 1. Marathi(S1,S2) 2.Hindi (S1, S2,) 3. History (S1,S2) 4.Economics(S1,S2) 5. Geography (S1, S2,) 3) General Subjects (G2) (The subject chosen must be from the ones studied at F.Y.B.A. level.) 1. Marathi OR Hindi 2. History OR Economics 3. Geography OR Political Science * Environmental Awareness is compulsory Note :- Special Subject will be given on the basis of 1) Your choice & 2) Marks obtained in last year. The final decision will be taken by the Principal.</p>	<p>T.Y.B.A. 1. English (Compulsory) 2. One Special subject (Choose any one out of five subjects selected at S.Y.B.A.) 1. Marathi(S3,S4) 2. Hindi(S3, S4) 3. History(S3,S4) 4. Economics(S3,S4) 5. Geography (S3, S4) 3. General Subjects (G3) (The subject chosen must be from the ones studied at F.Y.B.A. level.) 1. Marathi OR Hindi 2. History OR Economics 3. Geography OR Political Science</p>

Faculty of Science

1	Mr. Anjal D. R. (Faculty Incharge)	13	Mrs. Udavant D. S.
2	Dr. Gaikwad S. D.	14	Mr. Jadhav P. S.
3	Dr. Deshmukh M. V.	15	Mrs. Shelke A. A.
4	Dr. Patil D. N.	16	Mr. Hadbe Chandrakant
5	Dr. Mrs. Gulalkari R. A.	17	Mr. Tagad A. V.
6	Mrs. Bora M. A.	18	Mr. Taur S. M.
7	Mr. Gaikwad D. D.	19	Mrs. Sarode A. B.
8	Mr. Sonawane S. M.	20	Mr. Alhat R. R.
9	Mr. Javeri T. K.	21	Mrs. Nagwade R. A.
10	Mr. Gopale R. D.	22	Mrs. Patil S. S.
11	Mr. Wandhare O. S.	23	Mrs. Suradkar R. A.
12	Miss. Akhade J. N.	24	Miss. Madake S. B.

Course Objectives:

- To develop an understanding of the subject with the help of study tours, industry visits, seminars and poster presentations.
- To prepare the students for future, realizing their professional needs and goals.
- To provide access to high quality education to all students.

Eligibility for Admission:

- Higher Secondary School Certificate (10+2) or its equivalent Examination with English and with any three science subjects such as Physics, Chemistry, Biology, Mathematics, Geography, Geology etc. or
- Three Years Diploma Course of Board of Technical Education conducted by Government of Maharashtra or its equivalent or
- Three Years Diploma in Pharmacy Course of Board of Technical Education, conducted by Government of Maharashtra or its equivalent or
- Intermediate Science Examination with Compulsary English, Physics, Chemistry, Biology / Mathematics or any other three subjects from the Board of Secondary Education, M. P. Bhopal, as a regular candidate.
- Higher Secondary School Certificate (10+2) Examination with English and any of the following vocational subjects of 10 + 2 level (MCVC).

F.Y.B.Sc. (2013-14 Pattern)	S.Y.B.Sc. (w.e.f. 2014-2015)	T.Y.B.Sc. (2015-16 Pattern)
<p>A student shall choose one group of subjects out of the following (each subject has three papers)</p> <p>A) Chemistry, Physics, Mathematics, Statistics</p> <p>B) Chemistry, Physics, Botany, Zoology</p>	<p>A student shall choose the following subjects.</p> <p>1) English</p> <p>2) Any one Group of subjects (Which must be from amongst the subjects offered at F.Y.B.Sc) (each subject has five papers)</p> <p>A) Chemistry, Physics, Mathematics OR</p> <p>B) Chemistry, Botany, Zoology</p> <p>* Environmental Awareness subject is compulsory.</p>	<p>A student shall choose Chemistry as a Special Subject. (Total Fifteen subjects)</p> <p>Sem-I</p> <p>1) Physical Chemistry</p> <p>2) Inorganic Chemistry</p> <p>3) Organic Chemistry</p> <p>4) Analytical Chemistry</p> <p>5) Industrial Chemistry</p> <p>6) Any One from Optional</p> <p>A) Nuclear Chemistry</p> <p>B) Polymer Chemistry</p> <p>C) Introduction to Biochemistry and Molecular Biology</p> <p>D) Environmental and Green Chemistry</p> <p>E) Agriculture Chemistry</p> <p>Sem-II</p> <p>1) Physical Chemistry</p> <p>2) Inorganic Chemistry</p> <p>3) Organic Chemistry</p> <p>4) Analytical Chemistry</p> <p>5) Industrial Chemistry</p> <p>6) Same Optional as in semester I</p> <p>Practical</p> <p>1) Physical Chemistry</p> <p>2) Inorganic Chemistry</p> <p>3) Organic Chemistry</p>

B. C. A. (Under Faculty of Science) **Savitribai Phule Pune University, Pune**

1. Name of Program : Bachelor of Computer Applications (B.C.A.)

2. Introduction:

The B.C.A. program is a combination of computer and applied subjects from science stream. The computer related courses are being used to introduce techniques of programming, databases, web designing, system analysis, design tools and different computing environments. The applied courses including mathematics and electronics shall provide theoretical foundation for students of Computer Science.

3. Objectives:

1. Produce knowledgeable and skilled human resources which is employable in IT and ITES.
2. Impart knowledge required for planning, designing and building Complex Application Software Systems as well as provide support to automated systems or application.
3. Produce entrepreneurs who can develop customized solutions for small and medium Enterprises.

3. Program Structure:

1. The Program is of a Three Year (Six semesters) Full Time Degree Program.
2. The program shall be based on credit system comprising 150 credit points.
3. Each of the first three semesters shall have Six Courses and 24 credits and the remaining three shall have Seven Courses and 26 credits each.
4. Theory Courses offered shall be of 2 to 4 credits and practical courses of 4 credits each.
5. For Theory Course, one credit is equivalent to one clock hour direct teaching in a week and for Practical Course, one credit is equivalent to one and half hours of laboratory work in a week.

4. Eligibility for Admission:

Any candidate who has passed the XII standard Examination in Science stream from, Maharashtra State Board of Secondary and Higher Secondary Education or equivalent Board of Examination, is eligible for admission to the First Year of this program.

OR

Passed Three Year Diploma Course approved by the DTE, Maharashtra State or Equivalent authority.

6. Medium of Instruction: English

7. Award of Credits:

- a) Each course having 4 credits shall be evaluated out of 100 marks and student should secure at least 40 marks to earn full credits of that course.
- b) Each course having 2 credits shall be evaluated out of 50 marks and student should secure at least 20 marks to earn full credits of that course.
- c) GPA shall be calculated based on the marks obtained in the respective subject provided that student should have obtained credits for that course.

7. Evaluation Pattern:

- a) Each course carrying 100 marks shall be evaluated with Continuous Assessment (CA) and University Evaluation (UE) mechanism. Continuous assessment shall be of 30 marks while University Evaluation shall be of 70 marks. To pass in a course, a student has to secure minimum 40 marks provided that he should secure minimum 28 marks in University Evaluation (UE).
- b) Each course carrying 50 marks shall be evaluated with University Evaluation (UE) mechanism. To pass in a course student has to secure minimum 20 marks.
- c) CA shall be based on internal tests (minimum 2 for 20 marks). In addition, for remaining 10 marks a teacher may assign various activities such as home assignments, tutorials, seminars, presentations, group discussion etc, to the students and evaluate accordingly.

8. ATKT Rules:

- a) Minimum number of credits required to take admission to Second Year of B.C.A.: 32
- b) Minimum number of credits required to take admission to Third Year of B.C.A.: 80

9. Completion of Degree Program:

- a) A student who earns 150 credits, shall be considered to have completed the requirements of the B.C.A. degree program and CGPA will be calculated for such student.

Titles of Pages and Scheme of Study and Evaluation for BCA Program

SEM – I

Course Code	Title of course	Credits		Lectures / Week			Evaluation		
		Th	Pr.	Th	Tu	Pr.	CA	UE	Total
BCA 101	Fundamentals of Computer	4	-	5	-	-	30	70	100
BCA 102	Basic Programming in C	4	-	5	-	-	30	70	100
BCA 103	Applied Mathematics-I	4	-	5	-	-	30	70	100
BCA 104	Communication Skills	3	1	4	-	2	30	70	100
BCA 105	Lab I	-	4	-	-	8	30	70	100
BCA 106	Lab II	-	4	-	-	8	30	70	100
	Total	15	9	19	-	18	180	420	600

SEM-II

Course Code	Title of course	Credits		Lectures / Week			Evaluation		
		Th	Pr.	Th	Tu	Pr.	CA	UE	Total
BCA 201	Computer Organization	4	-	5	-	-	30	70	100
BCA 202	Advanced Programming in C	4	-	5	-	-	30	70	100
BCA 203	Applied Mathematics-II	4	-	5	-	-	30	70	100
BCA 204	RDBMS	4	-	5	-	-	30	70	100
BCA 205	Lab I	-	4	-	-	8	30	70	100
BCA 206	Lab II	-	4	-	-	8	30	70	100
	Total	16	8	20	-	16	180	420	600

SEM-III

Course Code	Title of course	Credits		Lectures / Week			Evaluation		
		Th	Pr.	Th	Tu	Pr.	CA	UE	Total
BCA 301	Data Structure	4	-	5	-	-	30	70	100
BCA 302	Advanced RDBMS	4	-	5	-	-	30	70	100
BCA 303	Software Engineering	4	-	5	-	-	30	70	100
BCA 304	Introduction to Computer Network	4	-	5	-	-	30	70	100
BCA 305	Lab-I	-	4	-	-	8	30	70	100
BCA 306	Lab-II	-	4	-	-	8	30	70	100
	Total	16	8	20	-	16	180	420	600

SEM-IV

Course Code	Title of course	Credits		Lectures / Week			Evaluation		
		Th	Pr.	Th	Tu	Pr.	CA	UE	Total
BCA 401	C++	4	-	5	-	-	30	70	100
BCA 402	Introduction Web Technology	4	-	5	-	-	30	70	100
BCA 403	Advanced Networking and Network Security	4	-	5	-	-	30	70	100
BCA 404	OOSE	4	-	5	-	-	30	70	100
BCA 405	Lab-I	-	4	-	-	8	30	70	100
BCA 406	Lab-II	-	4	-	-	8	30	70	100
BCA 407	Grid and Cloud Computing	2	-	3	-	-	-	50	50
	Total	18	8	23	-	16	180	470	650

SEM-V

Course Code	Title of course	Credits		Lectures / Week			Evaluation		
		Th	Pr.	Th	Tu	Pr.	CA	UE	Total
BCA 501	Core Java	4	-	5	-	-	30	70	100
BCA 502	Advanced Web Technology	4	-	5	-	-	30	70	100
BCA 503	Software Testing	4	-	5	-	-	30	70	100
BCA 504	Operating System	4	-	5	-	-	30	70	100
BCA 505	Lab-I	-	4	-	-	8	30	70	100
BCA 506	Lab-II	-	4	-	-	8	30	70	100
BCA 507	Grid Computing	2	-	3	-	-	-	50	50
	Total	18	8	23	-	16	180	470	650

SEM-VI

Course Code	Title of course	Credits		Lectures / Week			Evaluation		
		Th	Pr.	Th	Tu	Pr.	CA	UE	Total
BCA 601	Advance Java	4	-	5	-	-	30	70	100
BCA 602	Dot Net Technology	4	-	5	-	-	30	70	100
BCA 603	Recent Trends in IT	4	-	5	-	-	30	70	100
BCA 604	Software Project Management	4	-	5	-	-	30	70	100
BCA 605	Lab-I	-	4	-	-	8	30	70	100
BCA 606	Lab-II	-	4	-	-	8	30	70	100
BCA 607	Green Computing	2	-	3	-	-	-	50	50
	Total	18	8	23	-	16	180	470	650

Note : Dress code is compulsory for BCA (Science) Students.

Faculty of Commerce

1	Dr. Sangale B. R. (Principal)	7	Mr. Takalikal V. S.
2	Dr. Desarda K. S. (Vice-Principal)	8	Mrs. Deepa Kachare
3	Dr. Landge B. B. (Faculty Incharge)	9	Mrs. Aasmita Tayade
4	Mr. Jamdade R. N.	10	Mrs. Aditi Kochar
5	Dr. Magar J. P.	11	Mrs. Maya Shelar
6	Mr. Mane N. A.	12	Mrs. Anjali Gosavi

Course Objectives

- a) To improve language proficiency of the students.
- b) To make them realize their potential and help in becoming professionals in accounting, finance, management, marketing, business administration, etc.

Eligibility for Admission:

a) Higher Secondary School Certificate (10+2) or its equivalent Examination with English. b) Three Years Diploma Course after S.S.C i.e. 10th standard, of Board of Technical Education conducted by Government of Maharashtra or its equivalent. c) Two years Diploma in Pharmacy after HSC, of Board of Technical Education conducted by Government of Maharashtra or its equivalent. d) Intermediate Commerce or Arts Examination from the Board of Secondary Education, M. P. Bhopal with four subjects including General English. e) Minimum Competency based Vocational Course.

Bachelor of Commerce (B. Com Programme) (Pattern - 2013)

F.Y.B.Com (2013-14 Pattern)	S.Y.B.Com (w.e.f. 2014-15)	T.Y.B.Com (2015-16 Pattern)
<p>Compulsory Group</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Compulsory English (101) 2. Financial Accounting (102) 3. Business Economics (Micro) (103) 4. A) Business Mathematics & Statistics (104 A) OR B) Computer Concepts & Application (104 B) 5. Optional Group (105) Banking & Finance 6. Optional Group (106) a) Consumer Protection & Business Ethics OR b) Marketing & Salesmanship 7. Modern Indian Language (107) Additional Marathi. 	<p>Compulsory Subject</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Business Communication (201) 2. Corporate Accounting (202) 3. Business Economics (Macro) (203) 4. Business Management (204) 5. Elements of Company Law (205) 6. Special Paper – I (206) (Any One of the following) a) Cost & Works Accounting-I b) Business Administration-I c) Banking & Finance – I d) Marketing Management-I <p>Note :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Environmental Awareness is Compulsory. • Special Paper allotted by Merit 	<p>Compulsory Group</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Business Regulatory Framework (M.Law) (301) 2. Advanced Accounting (302) 3. Indian and Global Economic Development (303) 4. Auditing & Taxation (304) <p>Optional Group Special Subject Paper 5 (305) & Paper – 6 (306) (Any one of the following)</p> <ol style="list-style-type: none"> i) Cost & Works Accounting – II&III ii) Business Administration – II&III iii) Banking & Finance – II & III. iv) Marketing & Salesmanship – II &III

B. B. A. (Computer Application)
(Under Faculty of Commerce)

1	Dr. Kishor S. Desarda (Incharge)	3	Mrs. Dange S. P.
2	Mrs. Dande S. P. (Co-ordinator)	4	Mr. Jagtap H. P.
		5	Mrs. Mahadik V.
		6	Mrs. Joshi B. R.
		7	Mrs. Mahajan S. P.

Bachelor of Business Administration
(Computer Application) B.B.A. (C.A.)

Course Objectives:

- a) To attract young minds to the potentially rich and employable field of computer science.
- b) To provide excellent foundation to the students who want to make their future in this field.
- c) To train and equip the students to meet the requirements of industry.

Eligibility :

- 1) A candidate shall have passed 12th std. (H.S.C.) Examination from any stream with English as passing subject and secured minimum 40% marks.
- 2) MCVC
- 3) Two years Diploma in Pharmacy course of Board of Technical Education conducted by Government of Maharashtra or its equivalent.
- 4) Three years diploma course(after S.S.C. i.e. 10th standard), of Board of Technical Education conducted by Government of Maharashtra or its equivalent.

Note :

1. Dress Code is Compulsory for B.B.A. (C. A.) students.

Course Structure

F.Y.B.B.A. (C.A.) 2015-16 Pattern	S.Y.B.B.A. (C.A.) 2016-17 Pattern	T.Y.B.B.A. (C.A.) 2015-16 Pattern
<p>Semester - I</p> <p>101 Modern Operating Env. & MS Office</p> <p>102 Financial Accounting</p> <p>103 Programming Principle and Algorithms</p> <p>104 Business Communication</p> <p>105 Principles of Management 106</p> <p>Laboratory Course – I</p> <p>Paper 101 & 102</p> <p>Semester - II</p> <p>201 Procedure Oriented</p> <p>Programing using C</p> <p>202 Database Management</p> <p>System</p> <p>203 Organisational Behavior</p> <p>204 Computer Application in</p> <p>Statistics</p> <p>205 E-Commerce Concept</p> <p>206 Laboratory Course – II</p> <p>Paper 201 & 202</p>	<p>Semester - III</p> <p>301 Relational Database</p> <p>Management System</p> <p>302 Data Structure using C</p> <p>303 Operating System Concepts</p> <p>304 Business Mathematics</p> <p>305 Software Engineering</p> <p>306 Laboratory Course-III</p> <p>(Based on Paper 301 & 302)</p> <p>Semester : IV</p> <p>401 OOP's using C++</p> <p>402 Programming in Visual</p> <p>Basic</p> <p>403 Computer Networking</p> <p>404 Enterprise Resource</p> <p>Planning</p> <p>405 Human Resource</p> <p>Management</p> <p>406 Laboratory Course-IV</p> <p>(Based on Paper 401 & 402)</p>	<p>Semester : V (w.e.f. A. Y. 2015-16)</p> <p>501 Java programming</p> <p>502 Web Technologies</p> <p>503 Dot Net programming</p> <p>504 Object Oriented Software</p> <p>Engg.</p> <p>505 Software Project-I (Based on</p> <p>C++ /VB Technology)</p> <p>506 Laboratory Course - V</p> <p>(Based On Paper No. 501&</p> <p>502)</p> <p>Semester :VI (w.e.f. A. Y. 2015-16)</p> <p>601 Advanced Web Technologies</p> <p>602 Advanced Java</p> <p>603 Recent Trends in IT</p> <p>604 Software Testing</p> <p>605 Software Project - II</p> <p>(Java/Dot net Technology)</p> <p>606 Laboratory Course - VI</p> <p>(Based On Paper No. 601&</p> <p>602)</p>

परीक्षा पध्दती (Examination System) :

विद्यापीठाच्या वेळापत्रकानुसार पहिल्या व दुसऱ्या सत्रात विद्यापीठ / वार्षिक परीक्षा घेतल्या जातात. प्रथम वर्ष कला, वाणिज्य, विज्ञान व बीबीए (सीए), बी.सी.ए. (सायन्स) या परीक्षा विद्यापीठ परिपत्रक क्र. परीक्षा / समन्वय / १६३३ दि . २४.११.२००९ नुसार महाविद्यालयामार्फतच घेतल्या जातात.

अंतर्गत मूल्यमापन कार्यपध्दती :

(Internal Evaluation Method)

महाविद्यालयात प्रवेश घेतलेल्या प्रत्येक विद्यार्थ्यांचे पुढीलप्रमाणे मूल्यमापन केले जाते.

- कला व वाणिज्य विभागातील विद्यार्थ्यांची प्रथम सत्रांत परीक्षा २० गुण आणि वार्षिक परीक्षा ८० गुणांची घेतली जाते.

२. भूगोल विषयात व्दितीय वर्ष कला व तृतीय वर्ष कला १०० गुणांची प्रात्यक्षिक परिक्षा आणि इतिहास विषयात तृतीय वर्ष कला विषयाची मुलाखत आणि प्रोजेक्ट ३० गुणांचे असेल.
३. विज्ञान विभागातील विद्यार्थ्यांचे अंतर्गत मूल्यमापन (Class Test, Home Assignment, e-test) द्वारे प्रत्येक सत्रात घेण्यात येतात.
४. सन २०१३-१४ पासून पदव्युत्तर अभ्यासक्रम (M.Com / M.Sc.) वर्गासाठी श्रेयांक पद्धती (Credit System) लागू करण्यात आली आहे.

वाणिज्य विद्याशाखेतील विद्यार्थ्यांकरिता प्रात्यक्षिकांसंबंधी सूचना

- १) प्रथम वर्ष वाणिज्य साठी मराठी आणि अकाऊंट विषयाची Tally वर प्रात्यक्षिक परीक्षा २० गुणांची परिक्षा होईल.
- २) प्रथम सत्र परिक्षा २० गुण आणि वार्षिक परिक्षा ८० गुणांची असेल (मराठी आणि अकाऊंट वगळून) प्रत्येक प्रात्यक्षिक संबंधित अध्यापकाकडे
- ३) प्रत्येक प्रात्यक्षिक वेळेच्या वेळी केले पाहिजे. सर्व प्रात्यक्षिके एकत्रितपणे पूर्ण करून वर्षअखेरीस मूल्यमापनास दिल्यास त्यांचा विचार केला जाणार नाही.

ए.टी.के.टी. नियम

- अ) कला, ललितकला आणि मानसनीती, समाजविज्ञान विद्याशाखेसाठी प्रथम वर्षातून द्वितीय वर्षात प्रवेश घेताना प्रथम वर्षाचे जास्तीत जास्त दोन हेडस् ऑफ पासिंगमध्ये अनुत्तीर्ण असल्यास द्वितीय वर्षाच्या प्रवेशास पात्र समजण्यात येईल.
- ब) विज्ञान विद्याशाखेसाठी द्वितीय वर्षात प्रवेश घेताना प्रथम वर्षाचे जास्तीत जास्त चार हेडस् ऑफ पासिंगमध्ये (लेखी व प्रात्यक्षिक परीक्षा) अनुत्तीर्ण असेल तरी त्यास द्वितीय वर्षाच्या प्रवेशास पात्र समजण्यात येईल.
- क) वाणिज्य विद्याशाखेतील प्रथम वर्षातून द्वितीय वर्षात प्रवेश घेताना प्रथम वर्षाच्या लेखी परीक्षेचे जास्तीत जास्त दोन हेडस ऑफ पासिंगमध्ये आणि प्रात्यक्षिक परीक्षेच्या एका हेडस ऑफ पासिंगमध्ये

- अनुत्तीर्ण असला तरी त्यास द्वितीय वर्षाच्या प्रवेशास पात्र समजण्यात येईल. वरील नमूद केलेल्या ए.टी.के.टी. च्या नियमात कोणत्याही प्रकारचा बदल करण्यात आला नाही, याची कृपया नोंद घ्यावी.
- ड) B.B.A. (C.A.) च्या प्रथम वर्षातून द्वितीय वर्षात प्रवेश घेताना प्रथम वर्षाच्या लेखी परीक्षेचे दोन्ही सत्र विचारत घेऊन जास्तीत जास्त तीन लेखी परीक्षेचे व एक प्रात्यक्षिक किंवा एकुण चार लेखी परीक्षेचे विषय अनुत्तीर्ण असला तरी त्यास द्वितीय वर्षाच्या प्रवेशास पात्र समजण्यात येईल.
- इ) M.Sc. I च्या विद्यार्थ्यांनी पहिल्या शैक्षणिक वर्षात ५०% Credits पूर्ण केले नसल्यास दुसऱ्या वर्षात (तीसऱ्या सत्रात) प्रवेश घेता येणार नाही.
- ड) M.Com-
१. कॉलेजचे अंतर्गत मूल्यमापन ५० गुण आणि विद्यापीठाचे मूल्यमापन ५० गुण असे समान गुण असतात. व त्याचे एकत्रित गुण ग्राह्य धरले जातात.
  २. कॉलेजचे अंतर्गत मूल्यमापन आणि विद्यापीठाच्या मूल्यमापनामध्ये विद्यार्थ्यांना १०० पैकी किमान ४० गुण आवश्यक आहे.
  ३. ४० पेक्षा कमी गुण मिळणाऱ्या विद्यार्थ्यांना गुणवत्ता सुधारण्यासाठी बॅकलॉग परीक्षा देता येते.
  ४. विद्यार्थ्यांला जर ४० पेक्षा कमी गुण मिळाले तर तो पुढील सेमिस्टर मधील नापास झालेले विषय देऊ शकतो. (वरील नियम विद्यापीठ नियमानुसार तपासावेत)

परीक्षेतील गैर प्रकाराबाबत शिक्षा

कोणत्याही परीक्षेत कॉपी करणे, पुस्तकाचे अथवा वहीचे पान/पाने जवळ बाळगणे, प्रत्यक्ष अथवा अप्रत्यक्षरित्या अवैध मार्गाचा अवलंब करणे, उत्तरपत्रिका, पुरवणी व अन्य साहित्याची देवाणघेवाण करणे, परीक्षार्थी ऐवजी अन्य व्यक्तीने परीक्षा देणे इत्यादी सर्व कृत्ये दखलपात्र गुन्हा ठरविण्यात आली आहेत. या गुन्ह्यासाठी महाराष्ट्र शासन कायदा क्रमांक ३१/१९८२ कलम ७ अन्वये रू. ५००/- पर्यंत दंड अथवा सहा महिने सक्त मजुरीच्या शिक्षेची तरतूद करण्यात आली आहे. त्याचप्रमाणे या गुन्ह्यासाठी अथवा उद्धटपणे वर्तन केल्यास संबंधित विद्यार्थ्यांना अन्य शिक्षा देण्याचा अधिकार केंद्र संचालक व विद्यापीठ अधिकारी यांना आहे याची परीक्षार्थींनी नोंद घ्यावी

Post Graduate Course In Commerce M.com.

Semester pattern with Choice Based Credit System 2014-15

The Masters Degree course in Commerce has 64 credits in 4 semesters. Each semester would have 16 credits. Students will have to take admission in respective department and complete 4 semesters incorporated in syllabus structure of Savitribai Phule Pune University.

For each paper of 100 marks, there will be an internal assessment of 50 marks and the University examination of 50 marks (3 hrs. duration) at the end of each semester. A candidate who will secure at least 40% marks allotted to each paper will be given 4 credits

The Student can earn extra 10 credits by doing extra courses like Skill Development, Human Rights & Introduction to Cyber Security.

Course Objectives:

- To improve language proficiency of the students.
- To make them realize their potential and help in becoming professionals in accounting, finance, management, marketing, business administration, etc.

Course structure

The M.com degree course will be of 2 years duration consisting of 4 semesters and of minimum 64 credits as below

Sr. No.	Semester	Total Credit
1	Semester - I	16
2	Semester – II	16
3	Semester – III	16
4	Semester - IV	16
Total		64

- 4 Credits for project work during IV semester (this will include credits for fieldwork, data presentation and report writing .)

In each semester , there will be 4 papers of 100 marks each, out of which 50 marks will be for internal assessment. The distribution of marks is as follows :

Sr. No.	Particulars	Marks
1	First Written Test	15 Marks
2	Home Assignment	05 Marks
3	Second Written Test	15 Marks
4	Seminar Presentation / Group discussion / Extension work / Report / Note / Research Paper	05 Marks
5	Open Book Test	05 Marks
6	Attendance	05 Marks
Total		50 Marks

M. Com. PART -I & II

REVISED SYLLABUS (credit system from 2013-14)

M.Com. Part - I & II

Revised Syllabus (credit system from 20 -)

Sem – I		Sem – III	
Core Compulsory Subjects		Core Compulsory Subjects	
1.	101 Management Accounting	1.	301 Business Finance/ Financial System
2.	102 Strategic Management	2.	302 Research Methodology for Business
Optional Subject		Optional Subject	
Advanced Accounting & Taxation		Advanced Accounting & Taxation	
3.	103 Advanced Accounting	3.	303 Advanced Auditing
4.	104 Income Tax	4.	304 Specialized Auditing
OR			
Business Administration		Business Administration	
3.	113 Production & Operation Management	3.	Human Resource Management
4.	114 Financial Management	4.	Organizational Behavior
Sem – II		Sem – IV	
Core Compulsory Subjects		Core Compulsory Subjects	
1.	201 Financial Analysis & Control/Principles Of Financial Accounting	1.	401 Capital Market & Financial Services / Portfolio Management
2.	202 A Industrial Economics/ Economic Environment/ Business Statistics/Quantitative Application	2.	402 Industrial Economic Environment / Operations Research
Optional Subjects		Optional Subjects	
Advanced Accounting & Taxation		Advanced Accounting & Taxation	
3.	203 Specialized Areas in Accounting		403 Recent Advances in Accounting Taxation and Auditing
4.	204 Business Tax Assessment & Planning		404 Project Work/Case Studies
OR			
Business Administration		Business Administration	
3.	213 Business Ethics & Professional Values	3.	413 Recent Advances in Business Administration
4.	214 Elements of Knowledge Management	4.	414 Project Work/ Case Studies

GRADUATE COURSES (M.Sc in Chemistry) **Choice Based Credit System**

Masters degree course in Chemistry has 100 credits in 4 Semester. Each Semester would have 25 credits. Students will have to take admission in Respective Department & Complete 3 Semesters incorporated in syllabus structure of Savitribai Phule Pune University. The remaining 4th semester shall be chosen from the courses offered by the same department or any other department of same or any other college of SPPU or any other university etc. as per the guidelines given by the Savitribai Phule Pune University.

The In-semester and End-semester examination will be of 50 Marks each. Assessment shall consists of Continuous Assessment (CA) and End-Semester Examination (ESE). Each have equal weightage of marks. A variety of mechanism for internal evaluation are available in the college such as 1. Written test, 2. Seminar, 3. Group discussion, 4. Online Test, 5. Open Book Test, 6. Research Project, 7. Research paper review, 8. Oral / Quiz, etc.

The students can earn extra 10 credits by doing extra courses like Skill Development, Human Rights and introduction to Cyber Security.

M.Sc. Part – I

Organic Chemistry Revised Syllabus (credit system from 2013 -14)

Sem – I			Sem - II		
1.	CHP - 110	Physical Chemistry	1.	CHP – 210	Physical Chemistry
2.	CHI – 130	Inorganic Chemistry	2.	CHI - 230	Inorganic Chemistry
3.	CHO - 150	Organic Chemistry	3.	CHO – 250	Organic Chemistry
4.	CHP – 107	Physical Chemistry Practical	4.	CHA – 290	General Chemistry
5.	CHI - 127	Inorganic Chemistry Practical	5.	CHO - 247	Organic Chemistry Practical

M.Sc. Part – II

(Organic Chemistry) (w.e.f. A Y – 2014 -2015)

Sem – III			Sem - IV		
1.	CHO - 350	Organic Reaction Mechanism	1.	CHO – 450	Natural Products
2.	CHO – 351	Analytical Methods In Organic Chemistry	2.	CHO -451	Advance Synthetic Organic Chemistry
3.	CHO - 352	Stereo Chemical Principal and asymmetric synthesis	3.	CHO –452	Carbohydrates, Chiron approach, Chiron Drugs & Medical Chemistry
4.	CHO – 353	Per cyclic Reactions, Photo Chemistry and Heterocyclic Chemistry	4.	CHO – 453 A	Designing Organic Synthesis and Asymmetric Synthesis

Practical's Courses

1.	CHO – 347	Single Stage Preparation
2.	CHO – 447	Two Stage Preparation
3.	CHO - 448	Project or Industrial Training / Green Chemistry Practical
Green Chemistry Chemical – Biological Experiments		

Research Centre : Ph.D. in Commerce

Faculty	Designation	Subject
Dr.Babasaheb Sangale	Director & Guide	Business Practices Banking & Finance Bus. Admin
Dr. Kishor Desarda	Co – ordinator & Guide	Business Admin
Dr.S.M.Misal	Guide	Business Admin Marketing, Co - Operation
Dr.Jaysing Deshmukh	Guide	Business Admin Marketing
Dr.Sabale R.J.	Guide	Business Admin Marketing

The research Center in Commerce is recognised by Savitribai Phule Pune University. It offers Ph.D. programme in Commerce.

Facilities Offered At the Research Center :

The Research center has a very well equipped computer center with separate internet facility and rich library.

Admission :

The candidates who seek admission for Ph. D. are required to clear the entrance examination conducted by Savitribai Phule Pune University. The application form will be available online on the website <http://phd.unipune.ernet.in>. Candidate should fill-up the online application form and send a hard copy of the application form along with bank DD and other documents.

Fee Structure :

As per Savitribai Phule Pune University Rules.

Admission Procedure .

For Entrance examination.

Paper - I : Research Aptitude test of 100 marks where each correct answer carries 1 Mark & no negative marking system. (Paper-I Consists of 3 Parts).

A) Language Competency   B) Numerical Ability.   C) Logical Reasoning.

Paper - II   Each Subject specific paper of 100 marks which consists of multiple Choice questions of 20 marks & theoretical / descriptive questions of 80 marks.

Exemption From Written Test :

Candidates who have qualified GATE/SET/NET/JRE/M.Phil / ICRA / ICMR / DBT are exempted from appearing for the written examinations. They are eligible for Personal interview at the Research Center.

Personal Interview :

Those who have passed in entrance examination or those who are exempted from the entrance exam can apply for personal interview. Personal interview will carry 100 marks and university committee will engage this interview. Selected candidate may apply to Registrar, Savitribai Phule Pune University, in the prescribed application form along with prescribed fees & eight copies of his / her Ph. D. proposal, through the research center. On ascertaining the eligibility of the applicant and the recommendation of the guide, the research center shall provisionally admit the student. The admission will be confirmed only after the Research & Recognition committee approves the topic.

5. Online Admission Procedure

1. The Digital copy of college prospectus is available on the college website www.bjsscollege.org.in. Students may obtain print copy of college prospectus from college website.
2. No Admission form will be provided along with the prospectus. All the Admission are Online Admissions.
3. Read the Guidelines for online admissions displayed either on the notice board and flex board.
4. According to the Section of Admission viz. Senior / Post Graduate select proper section. Please feel free to visit following admission centers.
5. As you are aware, admissions are online. You have to fill the online admission form of respective class by visiting following websites.
<http://www.bjsscollege.org.in>
6. Read the guidelines before you start filling the Online Admission Form. Don't forget to keep ready soft copy of your latest photograph (JPEG/JPG) Format, Size Less than 1 MB) and scan copy of your signature. You should note that, the same photograph and other information from your admission form will be printed on your Identity Card.
7. All the students & parents are requested to note that admissions are subject to the intake capacity of the particular class and as per number of seats available for the subject of that particular class. Once the Quota of Seats / Subjects is over, no further admissions will be possible.
8. The student may make enquiry after a week or two regarding vacancy (if any) the particular class / subject available due to cancellation of admission.
9. The student should remain personally present for the admissions. He himself should fill the admission form either at home or any place which he feels convenient. The guidance facility for filling online admission form will be made available at the college for needy students.

6. Important Steps for filling Online Admission Form

1. As explain before visit the website www.bjcollege.org.in for filling Online Admission Form and select the college Bharatiya Jain Sanghatana's Arts, Science & Commerce College, Wagholi, Pune – 412207.
2. Then Select the option : “Online Admission Login”
3. You will get the Blank form and you have to fill all the information asked in the form.
4. The student should fill all the detail information carefully.
5. Information asked in Red “marked fields are compulsory, without which you cannot proceed further.
6. Student should upload his photograph and scanned signature in the respective box.
7. On Completion of form select the option ‘Save Information’, then you will get two options ‘Print and take a print.
8. Get the Hard Coopy of Admission form (Printout).
9. All frist year student submit your hard copy of form in the office after Merit List Display on website or notice board, take challan from office and paid fees.
10. As directed in the notice go to the respective places for checking the admission form. Produce the original documents for verification and Attach the Photocopy of those documents of Admission Form. Get the Signature of Concern Clark on the Admission Form.
11. Get the Signature of In-charge / Vice Princial on the Admission Form
12. Get the Fee Challan checked, Signed and Sealed from the Concern Clerk.
13. Diposite the amount of fee allowing with the fee challans only in the Oriental Bank of Commerce, Bakori Road, Wagholi, Pune – 412207.
14. While filling the Online Admission Form you must select the proper option **FEE PAYING Category** to get the proper fee challan e.g. : Fee paying, GOI Scholarship / GOI Freeship, SAARC, NRI, OMS.
15. Submit one part of the challan duly stamp by the Bank (Copy for Form) at the place directed.

IMPORTANT TO NOTE : No Admission will be confirm unless,

1. You Submit Hard Copy of Admission Form in the College
2. You submit Copy of Fee Challan (Duly Stamped by the Bank)

SUBMISSIONS OF ONLY ONLINE FORM DO NOT CONFIRM ANY ADMISSION

The Separate Notice will be displayed regarding issue of Identity Card.

कम्युनिटी महाविद्यालय योजना

भारतीय जैन संघटनेचे कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालयामध्ये शैक्षणिक वर्ष २०१४-१५ पासून युजीसी अंतर्गत कम्युनिटी महाविद्यालय योजना सुरु करण्यात येत आहे. समाजातील उच्च शिक्षणापासून वंचित झालेल्या कुठल्याही वयोगटातील व्यक्तींसाठी उच्चशिक्षण, सेवायोजना, रोजगार संधी व स्वयं व्यवसाय निर्माण करण्याची सुवर्णसंधी उपलब्ध करून देण्यात येत आहे.

या कम्युनिटी महाविद्यालय योजने अंतर्गत एक वर्षाचा पदविका अभ्यासक्रम सुरु होत आहे.

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्ट्ये :

१. स्वयं व्यवसाय सुरु करण्याची संधी, त्यासाठी सर्व उपयुक्त कौशल्ये शिकण्याची संधी.
२. स्वयंरोजगाराची सुरुवात करण्यासाठी व्यक्तिगत उपयुक्त त समुपदेशन.
३. प्रस्थापित उद्योग धंद्यामध्ये नोकरीची हमी.
४. १२ वी झाल्यानंतर उच्च शिक्षणापासून वंचित झालेल्या व्यक्तींना पदवीधर होण्याची संधी.

अभ्यासक्रमाची पात्रता : १२ वी पास वयाची अट नाही.

अभ्यासक्रमाचा कालावधी : एक वर्ष (दोन सत्रांमध्ये) ६० क्रेडीटस (१०० तास)

सत्र १- कौशल्ये विकसन भाग (Skill Development) level 4 वर आधारित.

सत्र २- कौशल्ये विकसन भाग (Skill Development) level ५ वर आधारित.

डिप्लोमा इन हॉस्पिटॅलीट व टुरिझम (level ५) पूर्ण केलेला विद्यार्थी अॅडव्हान्स डिप्लोमा इन हॉस्पिटॅलीट व टुरिझम (१२० क्रेडीट level ६)) करून बॅचलर इन व्होकेशनल डीग्री (level ७) पात्र होऊ शकेल.

प्रथम येणाऱ्या पन्नास व्यक्तींनाच प्रवेश मिळणार आहे याची नोंद घ्यावी. प्रवेश घेऊ इच्छिणाऱ्या व्यक्तींनी त्वरित महाविद्यालयामध्ये संपर्क साधावा. या अभ्यासक्रमासाठी प्रत्येक विद्यार्थ्याला प्रती महिना १०००/-शिष्यवृत्ती मिळणार आहे. हा पदविका अभ्यासक्रम पूर्ण झाल्यानंतर विद्यार्थ्यांना नोकरी मिळण्याकरिता महाविद्यालय प्रयत्नशील राहिल.

* टीप - वरील योजना विद्यापीठ अनुदान अयोगाने पुनर्मान्यता दिल्यानंतरच सुरु केली जाईल *

महाविद्यालयातील सुविधा आणि सेवा (Facilities & Services)

महाविद्यालयाचे ग्रंथालय

महाविद्यालय २०,००० देशी, विदेशी ग्रंथ, संदर्भ ग्रंथ व दृक्श्राव्य साधने इ. नी समृद्ध आहे. विविध विषयांवरील ५२ महत्त्वपूर्ण नियतकालिके घेतली जातात. १९४ दृक्श्राव्य साधने आहेत. ग्रंथालयात पुढीलप्रमाणे सेवा विभाग आहेत.

१) संदर्भ ग्रंथ	२) कॅटलॉग (ग्रंथ-सूची)
३) वृत्तपत्र सेवा	४) गृहवाचन
५) ब्रॉडबँड इंटरनेट	६) ग्रंथ परिचय - फलक
७) ग्रंथ परीक्षण फलक	८) ग्रंथवार्ता - फलक
९) ई-बुक्स सुविधा	१०) स्पर्धा परीक्षा पुस्तक
११) वाचन कक्ष सुविधा	१२) पुस्तक पेटी सुविधा

ग्रंथालय ज्ञानाचे भांडार आहे. ग्रंथांची हाताळणी जपून करावी. संदर्भ ग्रंथ व अवांतर वाचनाची सवय ठेवावी. प्रमुख नियतकालिकांचे वर्षाचे बांधीव संच संदर्भासाठी ग्रंथालयात ठेवलेले आहेत. ग्रंथालय संगणीकृत आहे.

राष्ट्रीय छात्र सेना (N.C.C.) मुले / मुली

मुलांचे व मुलींचे एन.सी.सी. पथक Open Unit, Pune यांना जोडलेले आहे. आठवड्यातून एकदा प्रशिक्षण दिले जाते. बी व सी या प्रमाणपत्रासाठी परीक्षा देता येते. एन.सी.सी. प्रशिक्षणाद्वारे व्यक्तिमत्त्व विकसित होते. शारीरिक क्षमता वाढते. एन.सी.सी. प्रशिक्षित विद्यार्थ्यांना (मुले/मुली) संरक्षण दलात व तत्सम सेवेत अग्रक्रम मिळतो. एन.सी.सी. साठीही विद्यार्थी संख्या मर्यादित २० असल्याने अनेक चाचण्या घेतल्या जाऊन नंतरच प्रवेश दिला जातो. एन.सी.सी. प्रशिक्षण कालावधी एकूण तीन वर्षांचा असतो.

राष्ट्रीय सेवा योजना (N.S.S.)

ही योजना विद्यार्थ्यांकरिता आहे. या योजनेखाली निवडक विद्यार्थी -विद्यार्थिनी घेतले जातात. व्यक्तिमत्त्व विकास, सामाजिक जाणीव जोपासना, नेतृत्वगुणांचे संवर्धन इ. दृष्टीने या योजनेतील उपक्रम अत्यंत उपयुक्त असतात. वर्षभरात किमान १२० तास सामाजिक / सामूहिक कार्य करावे लागते. तसेच वर्षातून सात दिवसांचे एक निवासी विशेष शिबीर आयोजित केले जाते. या योजनेबद्दल प्रमाणपत्रधारक विद्यार्थ्यांना समाजविज्ञान अध्यापन, नियोजन इत्यादी क्षेत्रातील प्रगत शिक्षण व रोजगार यात अग्रक्रम मिळतो. राष्ट्रीय छात्र सेना व राष्ट्रीय सेवा योजनेमधील सहभागी विद्यार्थ्यांना उपस्थिती व गुणवत्तेच्या अटीसह पुणे विद्यापीठाच्या वार्षिक परीक्षेत Ordinance No. १६३ नुसार जास्तीत जास्त ५ गुणांचा लाभ मिळू शकतो.

क्रीडा व जिमखाना

महाविद्यालयाच्या क्रीडा विभागात विविध देशी / विदेशी सांघिक व वैयक्तिक खेळांची सोय उपलब्ध आहे. व्यायामासाठी अत्याधुनिक साधनांनी क्रीडा विभाग समृद्ध आहे. होतकरू खेळाडूंना विशेष मार्गदर्शन केले जाते. त्याचबरोबर स्वसंरक्षणासाठी ज्युदो-कराटे प्रशिक्षणाची सोय विद्यार्थ्यांना दिली जाणार आहे. आखिल भारतीय व राष्ट्रीय खेळाडूंना विद्यापीठ अध्यादेश १६३ नुसार १० गुण दिले जातात. राष्ट्रीय खेळाडूला २ टक्के राखीव जागा प्रवेशासाठी दिल्या जातात. तसेच आंतर विद्यापीठ स्पर्धेतील खेळाडूंना क्रीडा शिष्यवृत्ती दिली जाते.

स्पर्धा परीक्षा केंद्र

महाविद्यालयात स्पर्धा परीक्षा केंद्र कार्यरत आहे. महाराष्ट्रातील विशेषतः ग्रामीण भागातील तरुणांना सर्व प्रकारच्या स्पर्धा परीक्षांसाठी मार्गदर्शन केले जाते. व्यक्तिमत्त्व विकास, मुलाखतीचे तंत्र, नोकरीच्या संधी, स्पर्धा परीक्षांचा अभ्यास कसा करावा इ. विषयावरील व्याख्याने नियमित आयोजित केली जातात. स्पर्धा परीक्षांची पुस्तके पुरविली जातात.

कमवा व शिका योजना

श्रमप्रतिष्ठा व स्वावलंबन यांचे महत्त्व विद्यार्थ्यांला कळावे यासाठी महाविद्यालयात कमवा व शिका योजना कार्यान्वित आहे. या योजने अंतर्गत मागेल त्याला काम या तत्त्वानुसार विद्यार्थ्यांना / विद्यार्थिनींना महाविद्यालयात योग्य काम उपलब्ध करून दिले जाते.

विद्यार्थी सुरक्षा विमा योजना

या महाविद्यालयात शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांस आग, रस्ता व रेल्वेचा वाहनाचा अपघात, सर्पदंश, विजेचा झटका, हिंस्र श्वापदांपासून हल्ला, पूर, वादळ, भूकंप इ. दृश्य कारणामुळे होणारा मृत्यू किंवा अपंगत्व यापासून संरक्षण मिळण्यासाठीही ही विमा योजना पुणे विद्यापीठ विद्यार्थी

कल्याण मंडळ यांच्यामार्फत तयार केली आहे. त्याचे फायदे खालील प्रमाणे -

- १) अपघाती मृत्यूबद्दल रू. २५,०००/-
- २) अपघातामुळे दोन डोळे जाणे, दोन अवयव जाणे, किंवा एक डोळा व एक अवयव जाणे रू.२५,०००/-
- ३) अपघातामुळे एक डोळा किंवा एक अवयव जाणे रू. १५,०००/-
- ४) अपघातामुळे कायमचे अपंगत्व येणे रू. २५,०००/-
- ५) दवाखान्यात दाखल केल्याचा अंदाजे खर्च रू. २५,०००/-

ही योजना वरिष्ठ महाविद्यालयातील सर्व विद्यार्थ्यांना लागू करण्यात आलेली आहे. या संबंधातील घटना घडताच विद्यार्थी /पालकांनी आवश्यक त्या कागदपत्रांसह महाविद्यालयाशी संपर्क साधावा.

सेवायोजन कक्ष (Placement Cell)

पुणे जिल्हा औद्योगिक परिसरातील विविध कंपन्यात नोकरीच्या संधी या सेल मार्फत महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांना उपलब्ध होऊ शकतात. त्याचप्रमाणे नोकरी / उद्योजक मार्गदर्शन कार्यशाळा आयोजित केल्या जातात. अधिक माहितीसाठी समन्वयक, प्लेसमेंट सेल यांच्याशी संपर्क साधावा.

सूचना पेटी (Suggestion Box)

विद्यार्थ्यांना महाविद्यालयीन कामकाजाबाबत विधायक सूचना करता याव्यात म्हणून ग्रंथालयासमोर सूचना पेटी ठेवण्यात आलेली आहे. त्यातील विधायक सूचनांचा विचार करून त्याप्रमाणे कार्यवाही केली जाते.

करियर ओरियंटेड कोर्सेस / अल्प कालावधीचे अभ्यासक्रम (Short Term Courses)

महाविद्यालयात प्रवेश घेऊ इच्छिणाऱ्या विद्यार्थ्यांना पदवी शिक्षणाबरोबरच परिसरातील व्यावसायिक औद्योगिक क्षेत्रामध्ये नोकरी किंवा स्वयंरोजगाराची संधी तसेच जागतिकीकरणाच्या या वातावरणात स्वयंरोजगाराची संधी देण्यासाठी विविध कोर्सेस प्रशिक्षणाच्या सुविधा उपलब्ध केलेली आहे. नियमित वेळापत्रकाच्या व्यतिरीक्त हे कोर्सेस घेण्यात येतात.

संशोधन केंद्र (Research Centre in Commerce)

विद्यार्थ्यांना संशोधन कार्यात मदत करण्यासाठी महाविद्यालयामध्ये वाणिज्य संशोधन केंद्र स्थापन करण्यात आले आहे.

मुलींचे वसतिगृह (Girls Hostel)

महाविद्यालयातील विद्यार्थीनींकरिता अद्ययावत मुलींचे वसतिगृह शैक्षणिक वर्ष २०१३-१४ पासून सुरु करण्यात आलेले आहे. ९० मुलींची राहण्याची सोय उपलब्ध आहे.

* महाविद्यालयातील विविध समित्या *

Various Committees in College 2017-2018

1. Prospectus Committee
2. Academic Planning Committee
3. Admission Committee
4. Time Table Committee
5. Examination Committee
6. Quality Improvement and University BCUD Program (RAC)
7. NAAC Internal Quality Assurance Cell
8. Committee for U.G.C. Schemes & RUSA
9. Parent-Teacher Scheme
10. Discipline Committee
11. Students Welfare Committee

12. Literary Association
13. Science Association
14. Mental, Moral & Social Science Association
15. Commerce Association
16. Staff Academy
17. Staff Welfare & Ladies Welfare Committee
18. College Fund Raising Committee
19. Health Committee
20. Cultural Activities
21. Placement Unit
22. Purchase Committee
23. Committee Against Women Harassment & Ladies Hostel
24. Competitive Exam Committee
25. Library Committee
26. Career Oriented Programme (Short Term Courses)
27. Soft Skill Development Committee
28. Student Grievance Committee
29. Roll Calls & Attendance Committee
30. Publicity & Shantidoot Committee
31. N.C.C. Committee
32. Gymkhana Committee
33. N.S.S. Committee
34. Shantideep Committee
35. Alumni Association
36. Parents' Association
37. Nature Club, Campus Beautification
38. Standing Committee for Reservation Cell
39. Anti-Ragging Committee
40. RTI Committee
41. Teacher and Students feedback Committee
42. Tour Committee
43. Bahishal Shikshan Mandal
44. YCMOU Study Center
45. AISHE Committee
46. Research Committee
47. Community College
48. Minority Committee

सूचना

भारतीय दंडविधान कलमानुसार गुन्हे व शिक्षा

SECTION	DESCRIPTION OF	PUNISHMENT
कलम	गुन्ह्याचे वर्णन	गुन्ह्यासाठी शिक्षा
Sec. १४१	UNLAWFUL ASSEMBLY	Six months imprisonment or fine or both
कलम १४१	बेकायदेशीर जमाव करणे.	सहा महिने तुरुंगवास किंवा दंड किंवा दोन्ही
Sec. १४६	RIOTING	Two years imprisonment or fine or both
कलम १४६	दंगा करणे.	दोन वर्षे तुरुंगवास किंवा दंड किंवा दोन्ही
Sec. १५९	AFFRAY	imprisonment for one month or fine or both
कलम १५९	मारामारी, दंगल करणे.	एक महिना तुरुंगवास किंवा दंड किंवा दोन्ही
Sec. ४४१	CRIMINAL TRESPASS	Three months imprisonment or fine or both
कलम ४४१	गुन्हेगारी हेतूने बेकायदा प्रवेश करणे.	तीन महिने तुरुंगवास किंवा दंड किंवा दोन्ही

महाराष्ट्र छळवाद अँटी प्रतिबंधक (रँगिंग) कायदा

कोणत्याही विद्यार्थ्याला गैर शीस्त वर्तनाचे प्रदर्शन करणे किंवा विद्यार्थ्यांना शारीरिक, मानसिक इजा होईल किंवा विद्यार्थ्यांस धोका, लज्जा, भय, निर्माण होईल यामध्ये

१. विद्यार्थ्याला दुखापत करणे, चिडवणे, मानहानी करणे, शिवीगाळा, दमदाटी, थड्डा मस्करी करणे.
२. विद्यार्थ्याला तो राजी नसताना त्याच्या मनाविरुद्ध एखादी कृती करावयास लावणे.
शैक्षणिक संस्था/संस्थेबाहेर प्रत्यक्ष, अप्रत्यक्षपणे छळवाद (रँगिंग) करणे, सहभाग घेणे, प्रत्यक्ष प्रोत्साहन, चिथावणी देणे किंवा शिक्षा

सूचना :

आर. टी. ओ. कायदानुसार

१. वाहन वेगात चालविणे, कर्कश आवाजात मोठ्याने हॉर्न वाजविणे.
२. सायलेन्सर काढून आवाज करून दहशत निर्माण करणे व शांतता भंग करणे.
३. रस्त्यावर वाहन उभी करून वाहतुकीस अडथळा करणे.
४. स्वतःचा व इतरांचा जीव धोक्यात आणू नका.

महाविद्यालयातील शिस्त व नियम

विद्यार्थ्यांकडून शिस्त पालन आणि सद्वर्तन

अ) विद्यार्थ्यांचे महाविद्यालयातील शिस्तपालन आणि सद्वर्तन

- १) स्वतःचे वर्तन व आचरण शिस्तबद्ध आणि चांगले असावे.
  - २) महाविद्यालयाच्या आवारात तसेच महाविद्यालयाबाहेर, एस.टी. बसमध्ये, सार्वजनिक ठिकाणी, महाविद्यालयाने आयोजित केलेल्या शैक्षणिक सहलींच्या ठिकाणी, मैदानांवर शिस्तीचे काटकोर पालन करणे.
  - ३) जाणते-अजाणतेपणाने महाविद्यालयाची अपकीर्ती होईल असे वर्तन घडणार नाही याची दक्षता घेईल अथवा कोणत्याही प्रकारचे निवेदन वर्तमानपत्राकडे अथवा बाहेरील संस्थेकडे/ एजन्सीकडे, महाविद्यालयाच्या प्राचार्यांमार्फतच देता येईल.
  - ब) कायद्यातील तरतुदी कायद्यामधील तरतुदींविरुद्ध असणारी विद्यार्थ्यांची कोणतीही कृती ही गैरवर्तणूक किंवा बेशिस्त म्हणून समजली जाईल व ह्यामध्ये खालील परिच्छेदात वर्णन केलेल्या कृतीचा / अथवा सामुहिकरित्या केलेल्या कृतीचा समावेश असेल.
-
- १) महाविद्यालयाचे कामकाज कायद्याला धरून चालण्यात प्रत्यक्ष अथवा अप्रत्यक्ष अडथळा निर्माण करणारी किंवा अडथळा निर्माण होण्याच्या दृष्टीने कारणीभूत ठरणारी कोणतीही कृती.
  - २) जे तास, प्रात्यक्षिके, ट्युटोरिअल्स आणि अन्य कोर्सेसना उपस्थित राहणे आवश्यक असेल त्यांना वारंवार अनुपस्थित राहणे.
  - ३) प्राचार्यांच्या पूर्वपरवानगी शिवाय देणग्या प्राप्त करण्यासाठी प्रचार करणे किंवा एखादी वस्तू अथवा निधी गोळा करण्याच्या उपक्रमात सहभागी होणे.
  - ४) वस्तुस्थिती अथवा सत्य माहिती लपवून पदवी, पदव्युत्तर अथवा अन्य अभ्यासक्रमासाठी प्रवेश घेणे.
  - ५) महाविद्यालयाच्या आवारात, वर्गात, प्रयोगशाळेत, मैदानावर, जिमखान्यामध्ये अथवा सामाजिक किंवा सांस्कृतिक उपक्रमातील एखाद्या विद्यार्थ्याला अथवा गटाला अडथळा निर्माण करणे.
  - ६) महाविद्यालयाच्या आवारात स्फोटकशस्त्रे, प्राणघातकशस्त्रास्त्रे, स्फोटके किंवा धोकादायक पदार्थ जवळ बाळगणे अथवा त्यांचा वापर करणे.
  - ७) महाविद्यालयात कोणतेही विषारी, मादकद्रव्य अथवा मद्य कोणत्याही स्वरूपात बाळगणे अथवा सेवन करणे.
  - ८) महाविद्यालयात अथवा महाविद्यालयाच्या बाहेर तंबाखू किंवा तत्सम पदार्थ खाऊन थुंकणे व भोवतालचा परिसर अस्वच्छ करणे व एखाद्या विद्यार्थ्याला छळणे / रँगिंग करणे. जुगार खेळणे.
  - ९) कोणत्याही विद्यार्थ्याला, महाविद्यालयाच्या अधिकाऱ्यांना किंवा कर्मचाऱ्यांना किंवा कर्मचाऱ्यांच्या कुटुंबातील सदस्यांना त्रास होईल अथवा अडचण निर्माण करणारी कृती करणे.
  - १०) महाविद्यालयात अथवा महाविद्यालयाच्या बाहेर हिंसाचार, हल्ला, दहशतवादी कृत्ये करणे अथवा धमकी देणे.

- ११) महाविद्यालयाचे रेकॉर्ड नाहीसे करणे अथवा त्यात फेरबदल करणे.
- १२) महाविद्यालयाने आयोजित केलेल्या कोणत्याही सभेत अथवा खास कार्यक्रमात अथवा क्रीडा आणि सांस्कृतिककार्यक्रमात अथवा सार्वजनिक ठिकाणी विद्यार्थ्यांस न शोभणारे वर्तन करणे.
- १३) महाविद्यालयातील वस्तूंचे अथवा कर्मचाऱ्यांच्या मालमत्तेचे नुकसान करणे अथवा त्याची चोरी करणे.
- १४) महाविद्यालयात हिंसाचारास चिथावणी देणे किंवा हिंसाचारी कृत्यात अथवा प्रक्षोभकचळवळीत अथवा हिंसकसंपात सहभागी होणे.
- १५) महाविद्यालयात एखाद्या कमचाऱ्यास अथवा अधिकाऱ्यास घेराव घालणे अथवा चिथावणी देणे अथवा घेरावात सहभागी होणे, महाविद्यालयाच्या परिसरातील इमारतींच्या भिंतींवर किंवा अन्य ठिकाणी आक्षेपाई लेखन व चित्रे काढणे.
- १६) महाविद्यालयाच्या संबंधित अधिकाऱ्यांच्या नियमांचे आणि कायद्यांचे उल्लंघन करणे.
- १७) स्वतःविरुद्ध ठेवण्यात आलेल्या आरोपांच्या अनुषंगाने संबंधित अधिकाऱ्याने नेमलेल्या चौकशी अधिकाऱ्यापुढे साक्ष देण्यास नकार देणे.
- १८) कोणत्याही स्वरूपात गोंधळ निर्माण करणारे वर्तन करणे अथवा अधिकाऱ्याने खास करून मना केलेले वर्तन करणे.
- १९) न्यायालयात गुन्हा केल्यामुळे दोषी म्हणून सिद्ध झालेला आणि नैतिक अधःपतनाचा समावेश असलेला.
- २०) आतापर्यंत विशेष उल्लेख नसलेले कृत्य परंतु त्या विशिष्टपरिस्थितीत अधिकाऱ्यांना वाटलेले गैरकृत्य अथवा बेशिस्त.
- २१) विद्यार्थ्यांनी महाविद्यालयाच्या आवारात अथवा वर्गात मोबाईल वापरू नये. वापरल्यास जप्त केला जाईल.

विद्यार्थ्यांच्या पालकांसाठी

या महाविद्यालयात प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांच्या / विद्यार्थिनींच्या आई / वडील / पालकांनी आपल्या पाल्याचा अभ्यास व वर्तनाबद्दल जागरूक असावे. विद्यार्थ्यांची वर्गामधील उपस्थिती, वर्तन, परीक्षांचे निकाल, अभ्यासाव्यतिरिक्त त्याचे वर्तन याबाबत पालकांना माहिती देण्याचा प्राचार्य प्रयत्न करतात. परंतु विशेषतः खालील गोष्टींच्या संदर्भात पालकांचे अधिक सक्रीय सहकार्य अपेक्षित आहे.

१. विद्यार्थ्यांची वर्गातील नियमित उपस्थिती, सर्व परीक्षा, प्रात्यक्षिके यांना आपला पाल्य उपस्थित राहतो का? याची खात्री करून घ्यावी.
आपला पाल्य वरील बाबींना उपस्थित नसेल तर पालकांनी प्राचार्यांची तशी खात्री पटवून द्यावी व त्याचे शैक्षणिक नुकसान होणार नाही याची दक्षता घ्यावी.
२. आपल्या पाल्याच्या वर्तनाच्या संदर्भात महाविद्यालयाकडून पत्र आल्यास पालकांनी त्याची गंभीर दखल घ्यावी.
३. अनेकदा आपल्या पाल्याचा महाविद्यालयात अभ्यास कसा चालला आहे याची पालकांना काहीच कल्पना नसते. परीक्षेमध्ये त्याला मिळणारे गुण किंवा त्याची वर्तणूक या बाबतीत महाविद्यालयास एखादे वेळी कडक उपाय योजना करणे भाग पडते. सर्वच परिस्थिती आवाक याबाहेर गेल्यावर पालकांना त्याची कल्पना येते. सर्वांना त्याचा त्रास सोसावा लागतो व गैरसमज निर्माण होण्याची शक्यता असते. म्हणून पालकांनी प्राचार्य व प्राध्यापक यांच्याशी अधून मधून संपर्क ठेवल्यास ते स्वागतार्ह मानले जाईल.
४. विद्यार्थी, पालक आणि शिक्षक हे शिक्षण व्यवस्थेतील तीन महत्त्वाचे घटक आहेत. त्या दृष्टीने पालकांनी महाविद्यालयाचे प्राचार्य व इतर अधिकारी वर्ग यांना योग्य ते सहकार्य करावे.
५. पालकांनी आपल्या पाल्यांना महाविद्यालयीन वेळेत मोबाईल देऊ नये.

सर्वसाधारण शिस्तीसंबंधी नियम व अटी

- विद्यार्थ्यांना मिळालेले ओळखपत्र त्यांनी नियमित आपल्या सोबत बाळगले पाहिजे. जेव्हा संबंधित अधिकारी, प्राध्यापक, कर्मचारी मागणी करतील त्यावेळेस ओळखपत्र दाखविले पाहिजे.
- विद्यार्थ्यांनी आपले महाविद्यालयाचे ओळखपत्र महाविद्यालय परिसरामध्ये पूर्णवेळ दर्शनी भागावर लावणे बंधनकारक आहे.
- महाविद्यालयाच्या अधिकाऱ्यांनी वेळोवेळी आखून दिलेले शिस्तीचे नियम पाळावेत. सर्वच बाबतीत प्राचार्यांचा निर्णय हा अंतिम असेल व सर्व विद्यार्थ्यांवर तो बंधनकारक असेल. जे विद्यार्थी सायकली, स्वयंचलित दुचाकी वाहने, वाहने, चारचाकी वाहने इ. महाविद्यालयात आणत असतील तर त्यांच्याकडे वाहन परवाना असणे आवश्यक आहे. विद्यार्थ्यांनी महाविद्यालयाने ठरवून दिलेल्या पार्किंग शेडमध्ये स्वतःच्या जबाबदारीवर वाहने लावली पाहिजेत. अन्य कोणत्याही जागी विद्यार्थ्यांना वाहने लावण्यास सक्त त मनाई आहे.
- महाविद्यालयाच्या परिसरात मोबाईल वापरू नये. वापरल्यास मोबाईल जप्त केला जाईल.

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठतील महत्त्वाचे फोन नंबर

अ. क्र.	विभाग	फोन नंबर
१	कुलगुरु कार्यालय	२५६९३८६८
२	कुलसचिव कार्यालय	२५६९७३८८
३	माहिती अधिकारी कार्यालय	९८९०७६०९७९, ९२२५५१४९८०
४	आरक्षण कक्ष	२५६९०४९९, ९४२१०१७२५९
५	विद्यार्थी कल्याण मंडळ	९८९०४६६४६७
६	राष्ट्रीय सेवा योजना	२५६९७३४१
७	विद्यापीठक्रीडा मंडळ	९८५०४२७४७८७
८	महाविद्यालये व विद्यापीठविकास मंडळ	२५६९८००७
९	शैक्षणिक प्रवेश	२५६९७४३६
१०	शैक्षणिक पात्रता	२५६९८००७
११	परीक्षा विभाग	२५६९७२३२, २५६०१२०८, २७२८०६४०
१२	वित्त व लेखा विभाग	२५६९९५३५, २५८९९७०४, २५६९७४६७
१३	पुणे विद्यापीठविद्यार्थी सुविधा केंद्र	०२०-२५६०१३९०
	इतर महत्त्वाचे फोन नंबर	
१	जिल्हाधिकारी कार्यालय	०२०-२६११४९४९
२	तहसील कार्यालय हवेली, पुणे	०२०-२४४७२३४८
३	लोणीकंद पोलीस स्टेशन	०२१३७-२७०६९१००
४	प्राचार्य डॉ. बाबासाहेब सांगळे	९४२२०३२४८१
५	उपप्राचार्य डॉ. किशोर देसर्डा	९४२२५१४९२५२०
६	कार्यालय अधीक्षक श्री. केसकर एस. व्ही.	९८५०१०१२१३

वार्षिक /सेमिस्टर ऑक्टोंबर २०१८ पुणे विद्यापीठ परीक्षा

कला विभाग	जुलै पहिला आठवडा
वाणिज्य विभाग	जुलै पहिला आठवडा
विज्ञान विभाग	जुलै पहिला आठवडा
एम.एस्सी.	सप्टेंबर पहिला आठवडा
एम.कॉम्	सप्टेंबर पहिला आठवडा
बीसीए विभाग	जुलै पहिला आठवडा

पुणे विद्यापीठ परीक्षा फॉर्म भरणे बाबत शै. वर्ष २०१८-१९ मधील महत्वाच्या तारखा विद्यापीठ परीक्षा

कला विभाग	जानेवारी पहिला आठवडा
वाणिज्य विभाग	जानेवारी पहिला आठवडा
विज्ञान विभाग	जानेवारी पहिला आठवडा
एम.एस्सी.	फेब्रुवारी पहिला आठवडा
एम.कॉम्	फेब्रुवारी पहिला आठवडा
बीसीए विभाग	जानेवारी पहिला आठवडा